

Sortland Gård AS

► Områderegulering Rundheia og Lamarkbakken boligfelt

Konsekvensutredning Landskap

Oppdragsnr.: **5209409** Dokumentnr.: LARK-01 Versjon: **J03** Dato: **2025-09-22**



Oppdragsgiver: Sortland Gård AS
Oppdragsgivers kontaktperson: Geir Abel Ellingsen
Rådgiver: Norconsult Norge AS. Hvedings gate 1, 9405 Harstad
Oppdragsleder: Lars Andre Uttakleiv / Herbjørg Arntsen
Fagansvarlig: Kristin Petursdottir
Andre nøkkelpersoner: Marit Berntzen, Herbjørg Arntsen

J03	2025-09-22	Til bruk - sammenstilling av verdier i kap. 4 lagt til.	KRPETU	HERARN	HERARN
J02	2025-09-18	Til bruk	KRPETU	MALHE	HERARN
A01	2025-09-17	Utkast til intern fagkontroll	KRPETU		
Versjon	Dato	Beskrivelse	Utarbeidet	Fagkontrollert	Godkjent

Dette dokumentet er utarbeidet av Norconsult AS som del av det oppdraget som dokumentet omhandler. Opphavsretten tilhører Norconsult AS. Dokumentet må bare benyttes til det formål som oppdragsavtalen beskriver, og må ikke kopieres eller gjøres tilgjengelig på annen måte eller i større utstrekning enn formålet tilsier.

► Sammendrag

Hensikten med reguleringsarbeidet er å legge til rette for boligutvikling med tilhørende infrastruktur. Samtidig er det et mål å bevare tilgangen til bymarka, nærturområdene og lysløypa. Planområdet ligger sørvest for Sortland sentrum, i en østvendt åsside i randsonen av Sortlandsmarka. Området er avgrenset av ås- og fjellandskap i vest, og eksisterende boligbebyggelse i øst, mot sjøen.

Arealet som utredes deles opp i tre delområder, A, B og C. Delområde A omfatter den nederste delen av Sortlandsmarka. Området har en tydelig naturlig karakter, dominert av løvskog som strekker seg opp mot fjellet. Vegetasjonen bidrar til å bevare områdets grønne og urørte uttrykk, og skaper en visuell sammenheng mellom skog og fjell. Nederst i delområdet ligger skiløypen. Samlet verdi for delområde A er stor verdi. Delområde B defineres av en sørøstvendt skråning, hvor bebyggelsen strekker seg fra Sortlandsmarka og ned mot kystlinjen. Den romlige organiseringen gir store deler av boligområdet direkte nærhet til marka, noe som styrker områdets tilknytning til natur og friluftsliv. Samlet verdi for delområde B er noe/middels verdi. Delområde C er lite og oversiktlig, med lesbart landskap i et skrånende terreng. Det består hovedsakelig av landbruksåkrer og begrenset bebyggelse som ligger i nær tilknytning til både hav og marka. Samlet verdi for delområde C er middels verdi.

Utredningen blir utarbeidet for tre scenarier: *alternativ 0* dagens situasjon, *alternativ 1* følger arealdisponeringen i kommunedelplanen *Byplan Sortland – Blåbyen 2015–2027* og *alternativ 2* bygger videre på alternativ 1, men utvider boligbebyggelsen opp mot lysløypa.

Alternativ 0 er rangert som nummer 1, ettersom utredningsområdet i dette alternativet består kun av eksisterende situasjon. Dette innebærer ingen nye inngrep, og alternativet har derfor minimal påvirkning på landskapet og de visuelle kvalitetene i området.

Alternativ 1 rangeres nummer 2 grunnet det at tiltaket er planlagt som en kombinasjon av boligbebyggelse og vegetasjon, der grøntarealer fungerer som en buffer mot marka, i tillegg er det lagt inn en 60 meter bred grønnkorridor i midten av arealet. Bebyggelsen er tilpasset terrengets form og høydene er begrenset slik at de ikke skaper visuelle barrierer for brukere av skiløypen.

Alternativ 2 er rangert som nummer 3 ettersom det har et noe større areal avsatt til boligformål sammenlignet med alternativ 1, hvor deler av området i stedet er bevart som vegetasjon. Den økte utbyggingsgraden medfører en noe større visuell landskapsmessig påvirkning.

Samlet konsekvens for alternativ 2 vurderes samlet sett til noe negativ konsekvens for fagtema landskap.

Utredningen er gjort på bakgrunn av eksisterende informasjon i databaser og planer etc. Dette ble vurdert tilstrekkelig for å gjøre nødvendige vurderinger. Endelig utforming av tiltaket er ikke låst. De tiltakene som pr. i dag vurderes som mest sannsynlig og som beskriver påvirkningen på landskapet kan endre seg før utbygging, og dermed også endre den endelige påvirkningen. Utredningen er gjort på et overordnet nivå og blir dermed noe generell, men er gjort etter beste evne på bakgrunn av tiltaksbeskrivelse.

► Innhold

1	Beskrivelse av tiltaket	5
1.1	Bakgrunn og formål	5
1.2	Planområdet	5
1.2.1	<i>Justert planområde underveis i planarbeidet og i arbeidet med konsekvensutredningen</i>	7
1.3	Tiltaket	9
1.4	Krav til utredning	11
2	Metode og datagrunnlag	12
2.1	Metode for utredning	12
2.2	Referansealternativ (0-alternativ)	13
2.3	Alternativer	13
2.4	Utredningsområde/delområder og influensområde	15
2.5	Beskrivelse av planforslaget/tiltaket og avgrensning mot andre fagtema	16
2.6	Datainnsamling/kunnskapsgrunnlag	17
2.7	Beskrivelse av landskapet (landskapskarakter)	17
2.8	Verdisetting	18
2.9	Vurder påvirkning	21
2.10	Vurdering av konsekvens	24
3	Beskrivelse av landskapet (landskapskarakter)	28
3.1	Karakteristiske trekk ved området	28
3.2	Inndeling i delområder/valg av utredningsområde	30
3.3	Fastsettelse av landskapskarakter	33
4	Verdivurdering	49
5	Vurdering av påvirkning	56
5.1	Vurdering av påvirkning for delområde A	56
5.2	Vurdering av påvirkning	63
6	Anleggsfasen (midlertidig påvirkning)	77
7	Avbøtende tiltak	78
8	Samlet konsekvensvurdering	79
8.1	Vurdering av konsekvenser for landskap	79
9	Oppsummering	83
9.1	Sammendrag verdi, påvirkning og konsekvens	83
9.2	Rangering av alternativer	83
9.3	Usikkerhet	83
9.4	Overvåkningsordninger	84
9.5	Andre forhold som beslutningstaker bør kjenne til	84
10	Kilder	86

1 Beskrivelse av tiltaket

1.1 Bakgrunn og formål

Sortland Gård AS ønsker å utvikle deler av sin eiendom gnr. 15, bnr. 1 i randsonen av Sortlandsmarka like over Lamarka. Det ble gjennom 2020 utarbeidet en mulighetsstudie som grunnlag til videre planprosess og utarbeidelse av planprogram. Mulighetsstudien vurderte arealer og aktuelle områder. Det ble gitt forslag til en mulig boligstruktur og utnyttelsesgrad.

Mulighetsstudien ble utarbeidet i samråd og etter innspill fra brukergrupper av Sortlandsmarka. Naboer med grunneiere og eiendomsutviklere ble orientert om mulighetsstudien underveis. Det ble drøftet mulige felles interesser og mulig samarbeid om gjennomføring av en reguleringsplan. Eiendommer avsatt til boligformål: B07, B08 og B09 i kommunedelplan «Byplan Sortland – Blåbyen 2015-2027» ble tatt inn i planområdet.

Mulighetsstudien ble lagt fram som politisk orienteringssak i formannskapet i november 2020.

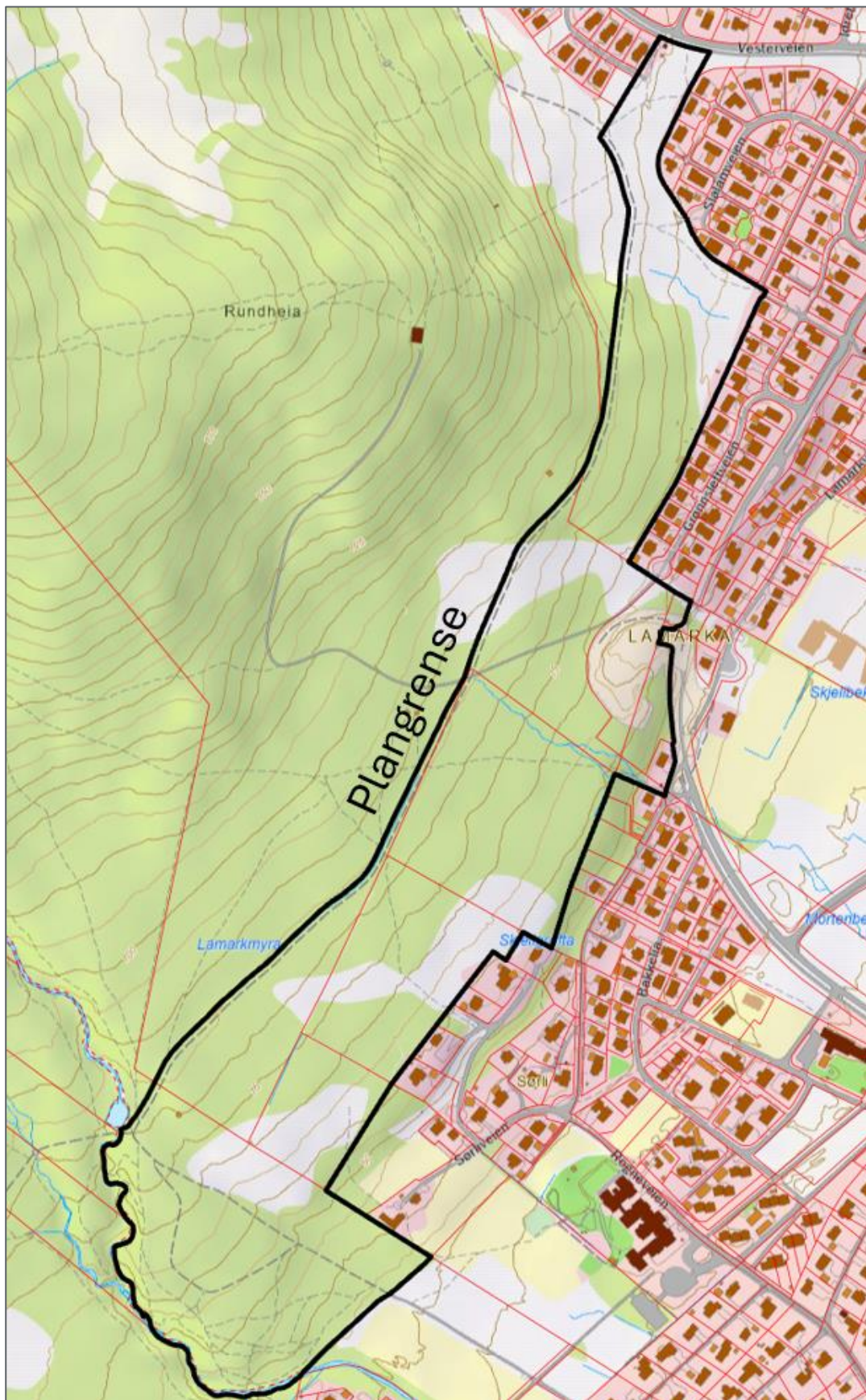
Hensikten med planarbeidet er å hjemle og tilrettelegge for boligutvikling med tilhørende infrastruktur. Det er et mål å beholde tilgangen til bymarka, nærturområder og lysløype.

1.2 Planområdet

Planområdet ligger ca. 1,5 – 2,5 km sørvest for Sortlandsbrua i randsonen av Sortlandsmarka (figur 1-1 og figur 1-2). Planområdet strekker seg fra eksisterende boligbebyggelse, og opp til og med lysløypa. Størrelsen på planområdet er totalt 255 dekar.



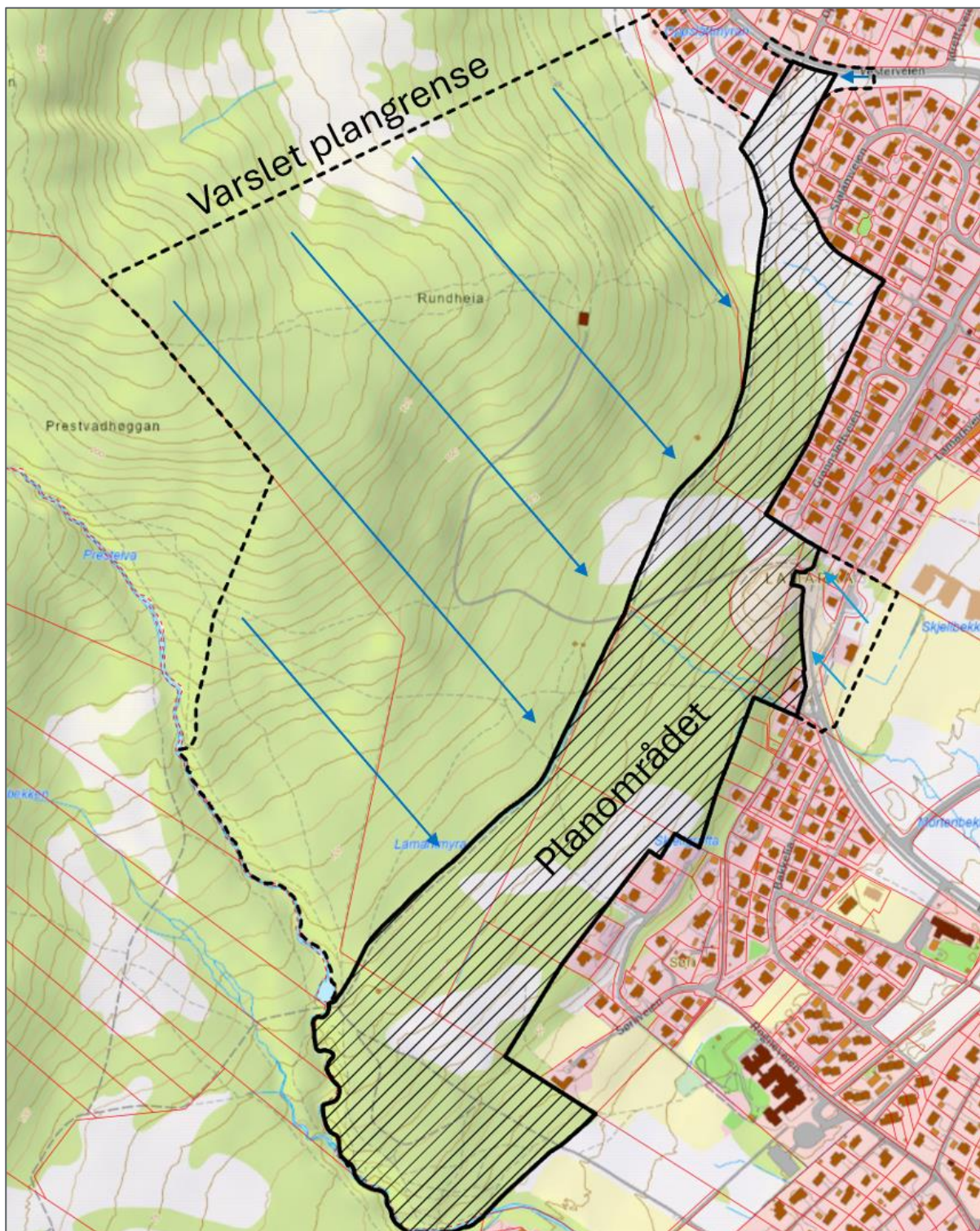
Figur 1-1. Planområdet ligger sørvest for Sortland sentrum i randsonen av bymarka (Geonorge - Geocache).



Figur 1-2. Planområdet. Eiendomsgrenser er markert med røde linjer (Geonorge - Geocache).

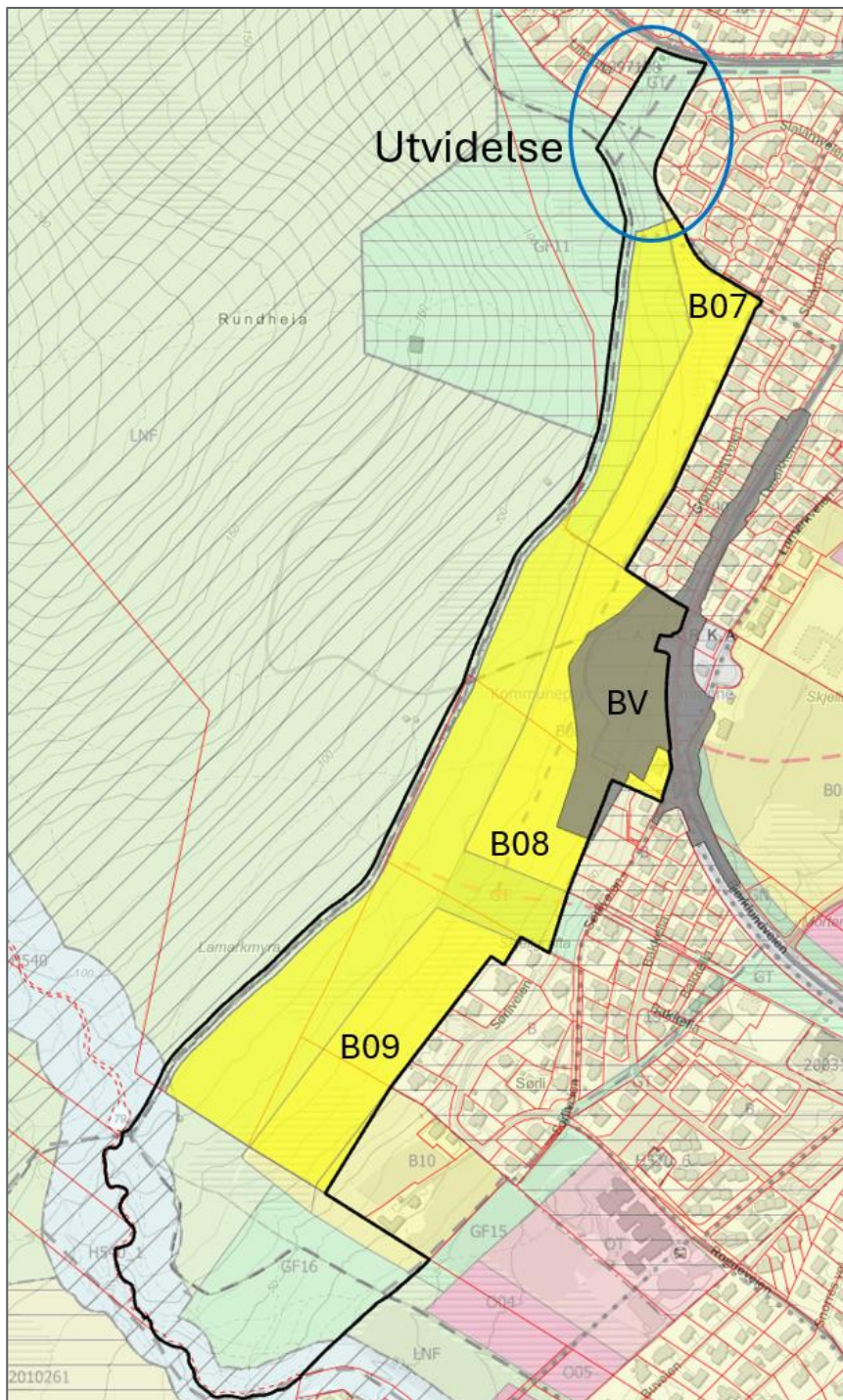
1.2.1 Justert planområde underveis i planarbeidet og i arbeidet med konsekvensutredningen

Underveis i planarbeidet er det besluttet å redusere planområdet betydelig sammenhold med arealet som ble planvarslet (figur 1-3). Arealet over lysløypa er tatt ut, samt noe areal mot Bjørklundveien og helt i nord ved Lilleheia. Planområdet er redusert fra en størrelse på 802 dekar ved planvarsel til 255 dekar i planforslaget, noe som tilsvarer en reduksjon på 68 %.



Figur 1-3. Varslet plangrense vs. endelig, foreslått planområde. Planområdet er redusert med 547 dekar.

- Varslet plangrense og planområde (figur 1-3) lå til grunn for fastsetting av utredningsområdet og befaring.
- Endelig plangrense (og tiltak), som innebærer et betydelig redusert planområde, ligger til grunn for vurdering av påvirkning og konsekvens (figur 1-3).
- Etter at alternativene, jf. kapittel 2.2 og 2.3, var fastsatt og konsekvensutredningen igangsatt ble endelig planområde utvidet mot nord (figur 1-4). Dette for å sikre en bedre helhet i planområdet som inkluderte eksisterende turdrag i Lilleheia, samt mulighet for å koble seg på etablert infrastruktur for vann og strøm i Lilleheia. Utvidelsen medfører ikke endringer i tiltaksområdet og/eller dagens situasjon i området – og påvirker dermed ikke alternativene som er beskrevet og utredet.



Figur 1-4. Utvidelse av plangrensen etter at konsekvensutredningen var utført er markert med blå sirkel og sammenholdt med et scenario som likt som i alternativ 2. Byplan Sortland ligger i bakgrunnen og eiendomsgrenser = røde linjer.

1.3 Tiltaket

Planområdet ligger sørvest for Sortland sentrum, i en østvendt åsside (*figur 1-5*). Arealet er omkranset av et ås- og fjellandskap i bakkant mot vest, og eksisterende boligbebyggelse i forkant mot øst. I dag er adkomsten til planområdet fra Vesterålgata (fv. 82), via Bjørklundveien. I framtida, når Bjørklundveien og Vesterveien blir knyttet sammen, vil det også være mulig å komme via Kirkåsveien og Vesterveien fra nord. Dette vil være en omkjøring fra Vesterålgata, sammenlignet med adkomst via Bjørklundveien.



Figur 1-5. Planområdet, markert med gul linje og inkl. framtidig bebyggelse, ligger i et middels kupert ås og fjellandskap, under skoggrensa (Foto: Torgeir Sørensen AS).

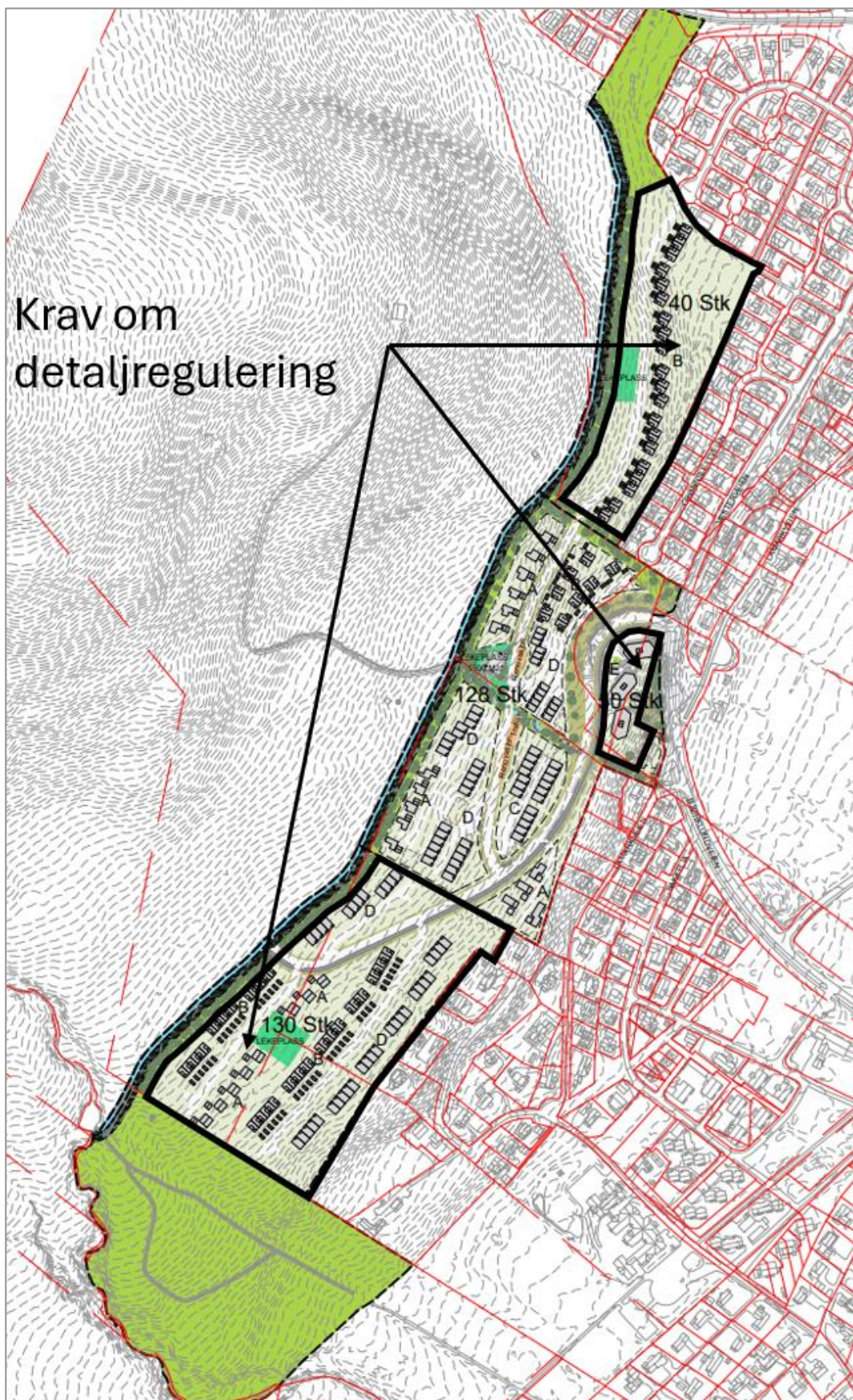
Planområdet tilrettelegges for framtidig boligbebyggelse med tilhørende infrastruktur. Totalt sett er det ved utarbeidelse av fagrapporter tatt høyde for inntil 350 boenheter innenfor planområdet. Nye boliger kan oppføres som eneboliger, tomannsboliger, rekkehus og lavblokk.

Byggehøydene i planområdet vil variere mht. tilpasninger i terrenget. I de delene av planområdet hvor byggehøyde er fastsatt, tillates byggene ført opp i 10 meters høyde fra ferdig planert terrengs gjennomsnittsnivå.

Planområdet er delt mellom (*figur 1-6*):

1. Arealer med krav om framtidig detaljregulering før utbygging, og
2. Arealer som er planlagt på et detaljert nivå, og hvor en ved utbygging kan gå direkte til byggesak.

For arealene som er planlagt på et detaljert nivå er det regulert inn turdrag (TD) i plankartet, for å sikre overvannshåndtering og adkomst til utmarka. For øvrige arealer må dette vurderes nærmere i framtidig detaljregulering.



Figur 1-6. Illustrasjonsplan - scenario for mulig utbygging i planområdet (Norconsult- september 2025).

1.4 Krav til utredning

Planlagte tiltak er vurdert i henhold til forskrift om konsekvensutredninger (KU-forskriften). Områdereguleringen faller inn under forskriftens krav om konsekvensutredning, jf.:

§ 6 a) *Planer og tiltak som alltid skal konsekvensutredes og ha planprogram eller melding – vedlegg 1 pkt. 25: Nye bolig- og fritidsboligområder som ikke er i samsvar med overordnet plan.*

For planer som alltid skal konsekvensutredes etter KU-forskriften § 6, skal forslagsstiller som en del av planoppstart utarbeide et planprogram. Formålet med planprogrammet er at hensynet til miljø, naturressurser og samfunn skal vurderes allerede i tidlig fase av planarbeidet. KU-forskriftens § 14 gir krav om innholdet i planprogrammet.

Planprogram ble fastsatt 24.02.2022 (Sortland formannskap sak 017/22).

Utklipp fra planprogrammet for fagtema landskap:

6.2 Landskap - KU

Definisjon av tema

Temaet omfatter landskapsbildet, det vil si de romlige og visuelle kvalitetene i tiltaket, omgivelsene og hvordan disse endres som følge av planlagte tiltak.

Begrunnelse for utredning og utforming

Tiltaket vil medføre endringer i landskapsbildet.

Utredningens omfang

Landskapsbildets karakter i dag skal beskrives og verdien vurderes. Planlagt tiltak skal så beskrives og sammenlignes med dagens situasjon, med perspektiver og illustrasjoner. Ut fra dette skal planområdets visuelle egnethet for tiltaket (plassering av bygninger, adkomst- og internveier og ev. tilpasninger i terrenget) vurderes – herunder både nær- og fjernpåvirkning. Det skal i tillegg redegjøres for ev. avbøtende tiltak og landskapstilpasninger hvis dette er aktuelt.

Utredning skal legge til grunn data- og kunnskapsgrunnlag fra «Landskapskartlegging i Nordland» og Naturtyper i Norge.

2 Metode og datagrunnlag

2.1 Metode for utredning

Konsekvensutredningen for friluftsliv gjennomføres i henhold til metoden i Miljødirektoratets veileder M-1941 *Konsekvensutredninger for klima og miljø*. Tre begreper står sentralt i denne analysen:

- **Verdi:** Med verdi menes en vurdering av hvor stor betydning et område har for et fagtema.
- **Påvirkning:** Med påvirkning menes en vurdering av hvordan det samme området påvirkes som følge av et definert tiltak.
- **Konsekvens:** Konsekvens framkommer ved sammenstilling av verdi og påvirkning i henhold til matrisen i *figur 2-14*. Konsekvensen er en vurdering av om et definert tiltak vil medføre bedring eller forringelse i et område.

Veileder M-1941 og endringer i 0-alternativet underveis i planarbeidet

Metodikken i konsekvensutredningene og fastsetting av alternativer følger Miljødirektoratets M-1941 Konsekvensutredning av klima og miljø. Denne håndboken ble publisert etter at planprogram var produsert og planarbeidet startet. Veilederen er revidert flere ganger underveis i planarbeidet, sist gang 06.02.2025 hvor føringer for 0-alternativet ble endret.

Før endringen i M-1941 den 06.02.2025 lå følgende til grunn for konsekvensutredningene som på det tidspunktet langt på vei var utarbeidet:

Referansealternativ/0-alternativ

I konsekvensutredningene omfatter referansealternativet nåværende situasjon i Rundheia og Lamarkbakken, og forventet utvikling i området uten etablering av nytt boligfelt. Gjeldende arealplaner i og ved Rundheia og Lamarkbakken inngår i referansealternativet, dvs. at eksisterende arealbruk og eventuelle vedtatte fremtidige utbygginger legges til grunn (Her var boligformålene B07, B08 og B09 fra kommunedelplan inkludert).

Alternativer – som ikke utredes

Konsept og utbyggingssenario er landet gjennom silinger og bearbeidinger av alternativer underveis i planarbeidet. Det finnes dermed bare ett alternativ som skal konsekvensutredes, og sammenholdes med 0-alternativet.

Etter endringen i M-1941 den 06.02.2025 skal ikke kommuneplanens arealdel eller områdeplaner inkluderes i 0-alternativet.

Konsept og utbyggingssenario er landet gjennom silinger og bearbeidinger av alternativer underveis i planarbeidet. Det finnes derfor bare ett faktisk tiltak/alternativ som er redegjort for i planforslaget og som ligger til grunn for konsekvensutredningene.

For å få fram forskjellen i konsekvensene med og uten utbygging iht. arealer avsatt i kommunedelplan Byplan Sortland – Blåbyen er konsekvensutredningene oppdaterte med følgende alternativer:

- Referansealternativ (0-alternativ) – iht. nye føringer i M-1941 den 06.02.2025.
- Alternativ 1 – tilsvarer 0-alternativet før den 06.02.2025.
- Alternativ 2 – tiltaket, som er landet gjennom silinger (se planbeskrivelsen).

Tekst/figurer i metodekapitlet er gjennomgående hentet delvis ordrett/direkte fra M-1941, men er samlet og tilpasset noe.

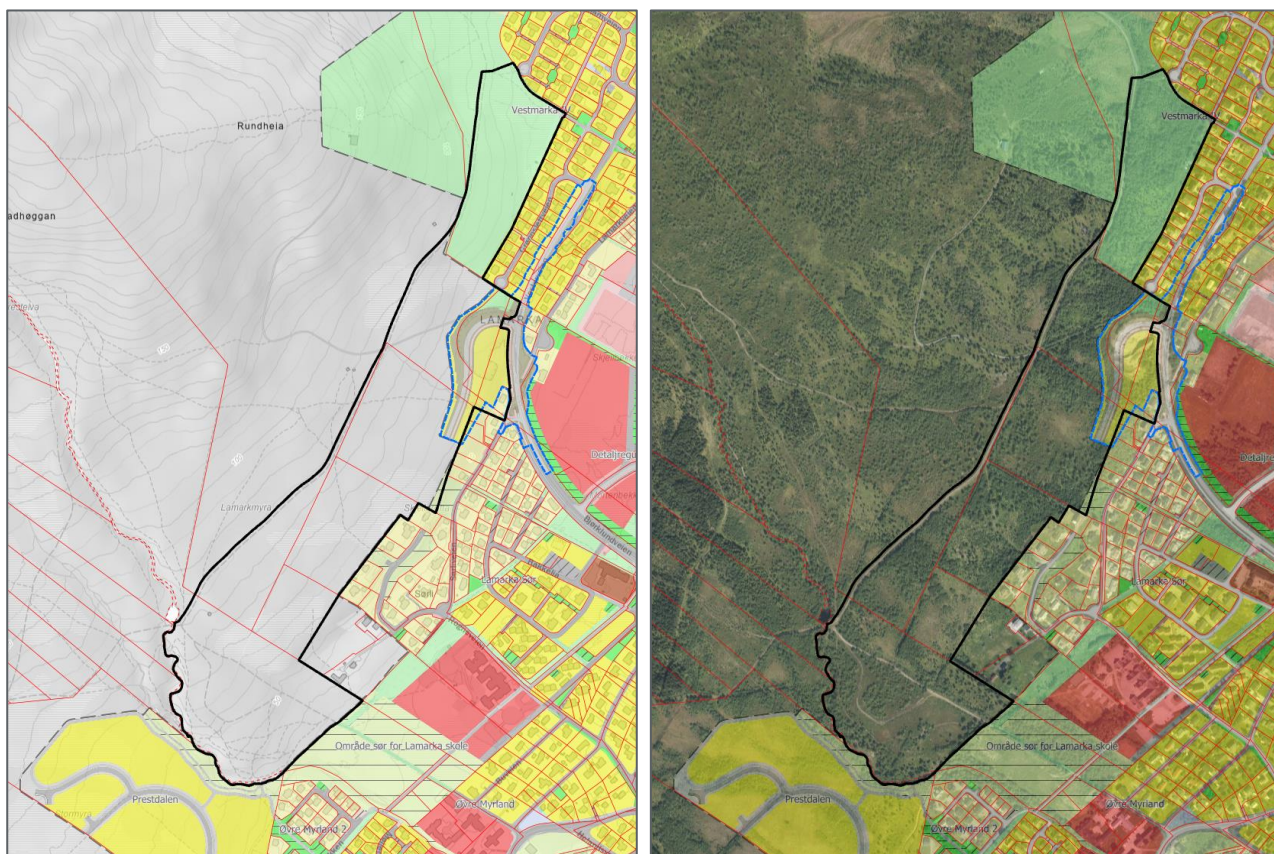
2.2 Referansealternativ (0-alternativ)

Referansealternativet (0-alternativet) beskriver den sannsynlige utviklingen av området dersom planen og tiltaket ikke blir gjennomført (*figur 2-1*). 0-alternativet brukes som sammenlikningsgrunnlag for å vurdere hvilken konsekvens områdereguleringen vil ha.

Referansealternativet (0-alternativet) omfatter nåværende situasjon og miljøtilstand innenfor planområdet. Det er et bilde av dagens situasjon, basert på eksisterende kunnskap.

Endring i reguleringsplan for detaljregulering Bjørklundveien/Vesterveien, vedtatt 31.08.2023, faller innenfor planområdet i øst. Her pågår det detaljprosjektering og det foreligger planer om utbygging. Denne reguleringsplanen inkluderes derfor i 0-alternativet.

I nord er det avsatt et areal til park i reguleringsplanen Vestmarka IV fra 1979 (grønt areal i *figur 2-1*). Denne planen ansees ikke som relevant, da kommunedelplan Byplan Sortland – Blåbyen 2015 – 2027 gjelder foran denne. Sør for planområdet gjelder reguleringsplanen *Prestdalen* fra 2010. Planen er mer enn 15 år og dermed utelatt fra 0-alternativet. For øvrig er reguleringsplanene tilgrensende planområdet langt på vei ferdig utbygde.



Figur 2-1. Referansealternativet (0-alternativet) – nåværende situasjon innenfor planområdet (svart linje). Gjeldende reguleringsplaner i og tilgrensende planområdet (Kartverket WMS). Kun reguleringsplanen for Bjørklundveien/Vesterveien (markert med blå stiplet linje) er inkludert i 0-alternativet. Eiendomsgrenser (røde linjer).

2.3 Alternativer

Alternativ 1

Alternativ 1 omfatter nåværende situasjon innenfor planområdet (0-alternativet). I tillegg er arealdisponering i kommunedelplanen: Byplan Sortland – Blåbyen 2015 - 2027 (*figur 2-2*) inkludert. Byplan Sortland hjemler totalt ca. 80 dekar areal til utbygging i planområdet: avsatt til framtidig boligbebyggelse i B07, B08 og B09. I alternativ

1 er lagt opp til en 60 meter bred grønnkorridor mellom B08 og B09 som forholder seg til en større grønt drags sammenheng.

(I Byplan Sortland er det også avsatt et areal på ca. 3 dekar som inngår i B10 og 1 dekar som inngår i B09, inne på eiendom gnr. 15 bnr. 2 sør i planområdet.)

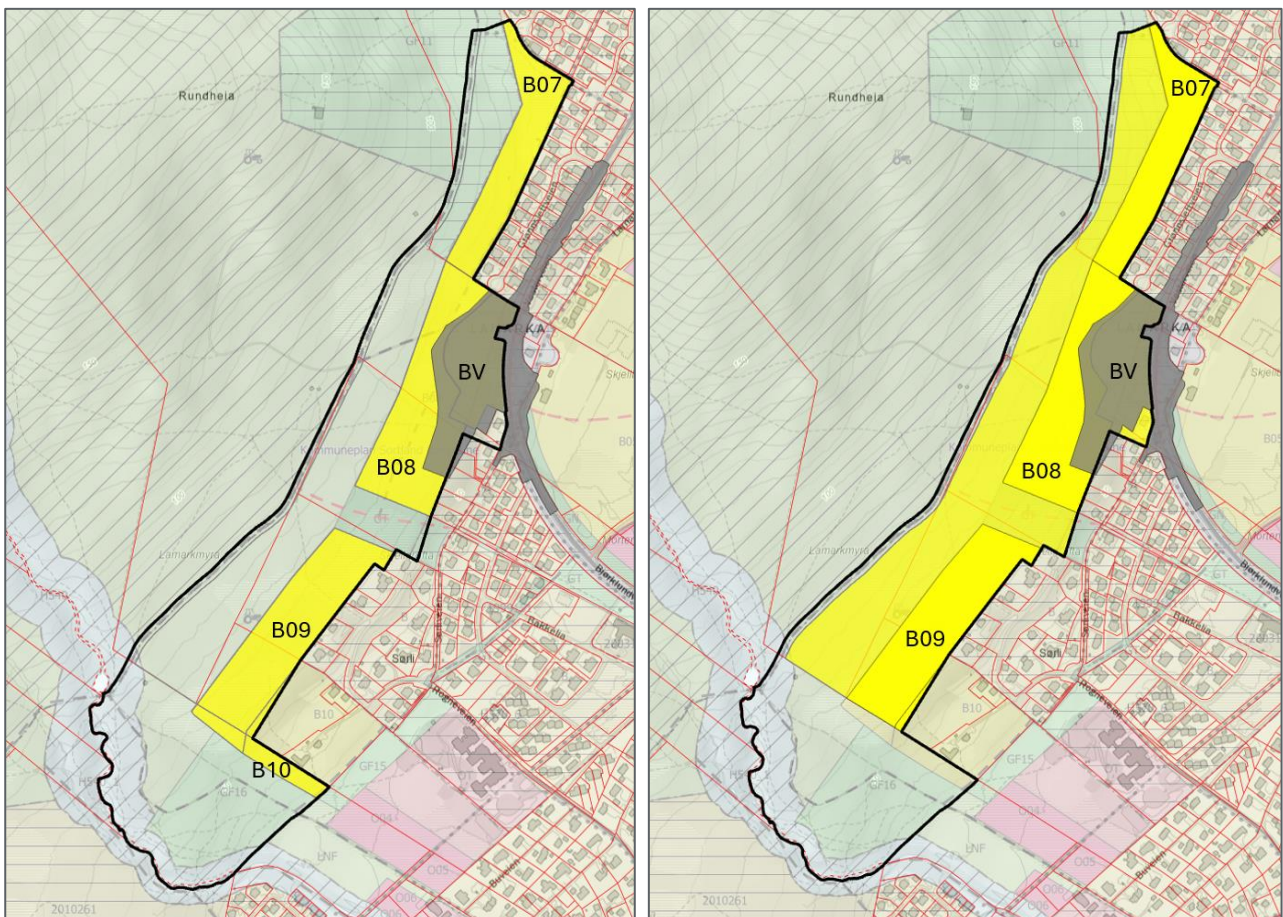
Byplan inneholder følgende føringer for byggehøyde for boliger langs lysløypa innenfor B07, B08 og B09:

«Høyden på bebyggelsen skal ikke være høyere enn at det er mulig å se sundet fra lysløypa. Mønehøyde skal til en hver tid ligge lavere en kotehøyden på lysløypa.»

Alternativ 2

Alternativ 2 omfatter alternativ 1 (unntatt boligformålet på eiendom gnr. 15 bnr. 2). I tillegg er arealet avsatt til ny boligbebyggelse utvidet opp til lysløypa. Arealet som tillates utbygd er utvidet med ca. 85 dekar sammenholdt med alternativ 1. I alternativ 2 er totalt 169 dekar avsatt til ny boligbebyggelse med tilhørende infrastruktur (figur 2-2).

Konsept og utbyggingssenario (alternativ 2) er landet gjennom silinger og bearbeidinger av alternativer underveis i planarbeidet. Dette er nærmere redegjort for i kapittel 8 i planbeskrivelsen.



Figur 2-2. Alternativ 1 med nåværende situasjon i planområdet inkl. arealdisponeringen i kommunedelplan: Byplan Sortland (t.v.). Reguleringsplanen Bjørklundveien/Vesterveien (BV) er videreført fra 0-alternativet. Alternativ 2 med arealer avsatt til boligbebyggelse, utvidet opp til lysløypa (t.h.). Byplan Sortland ligger i bakgrunnen og eiendomsgrenser = røde linjer.

I utkast til planbestemmelser for tiltak i alternativ 2 er det tatt inn følgende føringer for byggehøyde:

«Tillatte byggehøyder er maks gesimshøyde 9 meter og maks mønehøyde 10 meter fra ferdig planert terrengs gjennomsnittsnivå.»

Dette gjelder de delene av planområdet hvor byggehøyde er fastsatt, og legger også til grunn for øvrige arealer mht. vurdering av påvirkning og konsekvens.

2.4 Utredningsområde/delområder og influensområde

På grunnlag av innsamlet kunnskap deles utredningsområdet evt. inn i enhetlige delområder, basert på registreringskategoriene i M-1941. Utredningsområde/delområder vises på et kart. Med enhetlig menes områder som har en tilnærmet lik funksjon, karakter og visuell fremtoning.

Konsekvensutredningen omfatter arealet som blir direkte berørt av den planlagte utbyggingen (**tiltaksområdet**), samt en sone rundt, hvor man kan forvente at utbyggingen muligens vil påvirke landskapet (**influensområdet**). Tiltaksområdet og influensområdet utgjør til sammen **utredningsområdet**.

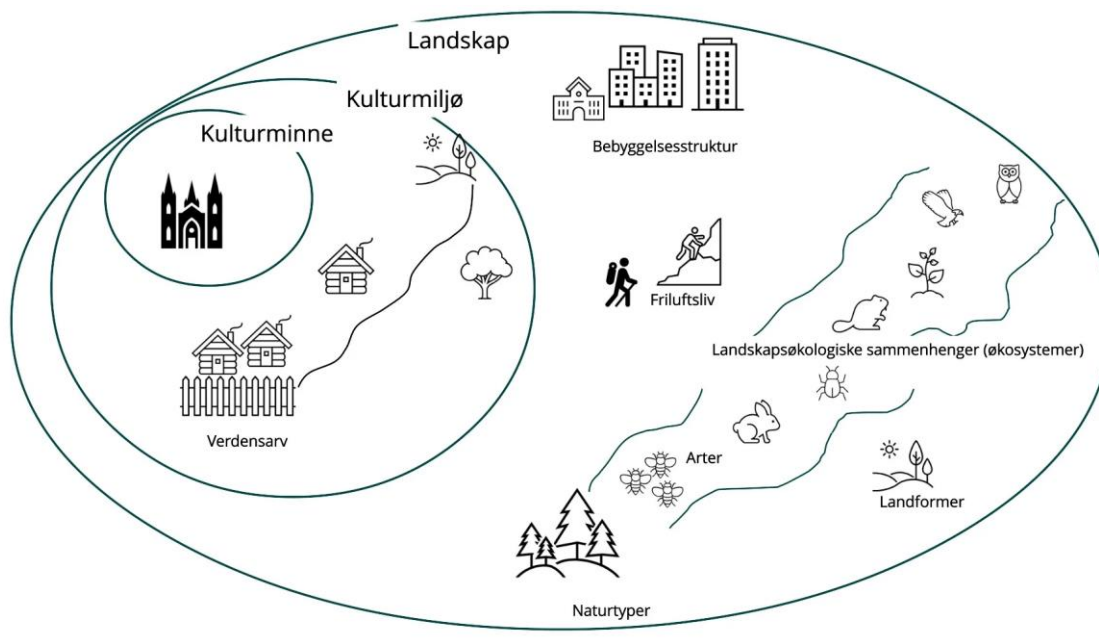
Planområdet tilsvarer reguleringsplanens plangrense, Utredningsområdet omfatter både planområdet og ytterligere influensområder/berørte arealer. (Se kap. 3.2 for nærmere beskrivelse). Her blir delområdene $A+B+C$ = utredningsområdet, se figur 2-3.



Figur 2-3. Utredningsområde for fagtema landskap i hvit stiplede linje. Delområder vises med rød linje. Plangrense vist med gul stiplede linje. Bilde bearbejdet av Norconsult, kart utsnitt fra Kommunekart.

2.5 Beskrivelse av planforslaget/tiltaket og avgrensning mot andre fagtema

Alternativ som utredes beskrives. Det beskrives hvilke planer eller tiltak som er lagt til grunn i nullalternativet, samt evt. gis en begrunnelse for hvorfor vedtatte planer eller prosjekter ikke er inkludert i nullalternativet. Utredningsområdet beskrives og begrunnes, og plan- eller tiltaksområdet og utredningsområdet vises på et kart. Det lages et synlighetskart som viser influensområdet ut fra valgte synlighetspunkter. Influens på overordnede sammenhenger i landskapet som strekker seg ut over tiltakets visuelle influens redegjøres for. Avgrensning mot andre fagområder som utredes i prosjektet beskrives. Verdier som er verdsatt i andre fagutredninger verdsettes ikke i landskapsutredningen.



Figur 2-4. Illustrasjon for å vise hvordan sammenhengene mellom de ulike tilgrensende fagtema underbygger landskapet som en større helhet (kilde: Miljødirektoratet).

2.6 Datainnsamling/kunnskapsgrunnlag

Registreringer benyttet som grunnlag for denne konsekvensutredningen er hentet fra digitale kart- og bildedatabaser (f.eks. Naturbase, se kap. 9., kilder, for uttømmende liste) og beskrivelse av landskapsregionene i Nasjonalt referansesystem for landskap. Kunnskapen herfra er supplert gjennom befarings av området av landskapsarkitekt Kristin Petursdottir og landskapsarkitekt Sergio Andres Gomez Barrios, den 25. oktober 2025, samt informasjon fra oppdragsleder.

Evt. usikkerheter ved kunnskapsgrunnlaget beskrives, se kap. 7. Alle bilder og illustrasjoner er utarbeidet av Norconsult hvis ikke annet er nevnt i bildeteksten.

2.7 Beskrivelse av landskapet (landskapskarakter)

Forhold som fanger opp hovedpreget i landskapet beskrives. Oversikten i figur 2.3 benyttes som utgangspunkt for å beskrive landskapet: helheten, sammenhengene, og den visuelle fremtoningen. Det er ikke nødvendig å fylle ut alle feltene i tabellen for å få en fullverdig beskrivelse. Det skal angis hvor stor betydning de ulike forholdene ved landskapet har for landskapskarakter (stor, middels eller liten).

Nyttig informasjon hentes fra landskapsregion (NIJOS) og landskapstyper (NIN). Informasjon herfra suppleres med daterte flyfoto og foto, eventuelle kart, landskapssnitt, eller annen egnet dokumentasjon.

Landskapskarakteren gir en mer detaljert beskrivelse av landskapstypen. Landskapskarakteren settes på bakgrunn av NIN-landskap, NIJOS landskapsregioner og befarings. Landskapskarakteren beskriver landskapets innhold og sammenhenger, samt landskapets visuelle egenskaper.

Formålet med landskapskarakter er å beskrive hvordan landskapet oppfattes og hvordan det fremstår i dag.

Forhold ved landskapet	Beskrivelse	Betydning for landskapskarakter (stor-middels-liten)
Geologi, landformer og vannforekomster	Landskapets hovedformer og småformer (topografi). Hav, kystlinjer, vann og vassdrag.	
Romlige forhold og skala	Landskapsrom, landskapets dimensjoner og skala	

Distinkte naturelementer	Framtredende landformer og landskapselementer. F.eks geologiske formasjoner, orienteringspunkter, enkeltstående særpregede trær, spesielle elvedrag mm.	
Natursammenhenger	Natursammenhenger, f.eks. større naturpregede områder, blå-grønne strukturer i naturområder eller i bebygde områder og mot tilgrensende områder	
Vegetasjonsdekke og vegetasjonsbruk	Mosaikk, mønstre og variasjon i vegetasjonen. Form- og strukturdannende vegetasjon. Vegetasjon med kulturelle eller historiske referanser	
Aktive naturprosesser	F.eks. ras og skredaktivitet, endringer som følge av vann- og isbevegelser i landskapet. Vegetasjonsutvikling, naturlige suksesjoner.	
Jord- og skogbruk, tamreindrift, fiske og annen utmarksbruk	Pågående rurale aktiviteter som preger landskapet; oppdyrking, tilplanting, rydding av nye beiter, etablering av samdrifter, havbruksanlegg osv. Skjøtsels- og driftsformer.	
Arealbruk	Differensiering av bolig, næring, transformasjonsområder, parkområder, andre oppholdsarealer, omfang av infrastruktur som veg og gate. Brudd og overganger mellom de ulike områdene.	
Bebyggelsespreg	Områdekarakter, gatestruktur, dimensjoner og variasjoner på bebyggelse, silhuettlinjer, bygde landemerker/landskapselementer, tekniske installasjoner og fremtredende bygninger.	
Historie og stedsidentitet	Synlige kulturminner, kulturmiljø, tradisjonelle kulturlandskap, møteplasser osv. Historiske aktiviteter og bruk som har satt spor i landskapet gjennom tidene, som fjernet/nedfalls bebyggelse, og spor av ferdsel og opphold. Endret, fjernet, og/eller rester av fjernede naturelement, f.eks. gamle elvefar. Allment kjente kulturelle referanser lokalt og/eller nasjonalt. Litteratur, billedkunst, historiske hendelser, osv	
Landskapskarakter		

Figur 2-5. Beskrivelse av landskapet (kilde: Miljødirektoratet).

2.8 Verdisetting

Verditabellen og verdikriteriene brukes for å sette verdi på landskapet. Begrunn verddivurderingen. Vis hvilke verdikriterier fra verditabellen som er lagt til grunn for verddivurderingen. Det er kun de opplistede verdikriteriene som kan brukes for å vurdere verdi. Forhold som omhandler verdi utover helhet, sammenhenger og visuell fremtoning skal ikke verdsettes i landskapsutredningen.

I tillegg viser verditabellen noen områder og landskap som allerede er verdsatt i kraft av vernevedtak eller nasjonale registreringer. Disse områdene skal ikke verdsettes på nytt gjennom konsekvensutredningen. Dersom et delområde inneholder et allerede verdsatt område, for eksempel et verneområde, skal verdien for verneområdet brukes for hele delområdet. Alternativt bør verneområdet avgrenses som et eget delområde. Verdisetting som er gjort som del av landskapskartlegginger/-analyser på regionalt og kommuneplan nivå skal innarbeides, og eventuelle avvikende vurderinger begrunnes.

Tabellen viser verdiene som kan finnes innenfor et delområde, og skal fange opp de helhetlige og de visuelle aspektene ved både naturgeografiske og kulturelle verdier. Kriteriene skal utdype og forsterke hverandre. Dersom ett kriterium får stor eller svært stor verdi, skal det være utslagsgivende for total score. Kriteriene kan kun forsterke hverandre, og kriterier med lav verdi kan ikke trekke ned høy verdi.

Verdi-kriterier	Uten betydning for KU	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
Inngrepsgrad	Områder uten innslag av natur.	Naturpreget, men med overvekt av menneskelig aktivitet, bebyggelse og infrastruktur.	Noe inngrep Sammenhengende naturområde i lokal skala. Naturpreget med spredt bebyggelse og infrastruktur.	Få inngrep Stort sammenhengende naturlandskap i regional skala. Naturlandskap hvor det f.eks. er enkelte bygninger og kraftledninger.	Uten inngrep Stort sammenhengende naturlandskap i nasjonal skala. Landskap som ikke, eller i svært liten grad, er preget av menneskelig aktivitet, bebyggelse og infrastruktur.
Naturvariasjon	Naturlandskap uten variasjoner.	Naturlandskap med lite variasjon.	Naturlandskap med noe naturvariasjon og flere landskapstyper.	Naturlandskap med stor naturvariasjon over korte avstander og med høyt antall landskapstyper.	Naturlandskap med svært stor naturvariasjon over korte avstander og med høyt antall landskapstyper.
Distinkte elementer	Landskap uten distinkte landskapselementer.	Landskapstype eller landskapselement som er synlig, men uten spesiell betydning for landskapet.	Landskapstype eller landskapselement som har stor betydning for landskapskarakteren.	Karakteristisk landskapstype eller landskapselement som setter tydelig preg på landskapet.	Karakterisk landskapstype eller landskapselement som definerer landskapet.
Mangfold	Landskap uten variasjon av natur- og kulturverdier.	Landskap med variasjon med innhold av en eller få elementer fra natur, friluftsliv, kultur og landbruk.	Landskap som er mangfoldig og har et tydelig preg av flere elementer fra natur, friluftsliv, kultur og landbruk.	Landskap som er svært mangfoldig med et markant preg av elementer fra både natur, friluftsliv, kultur og landbruk.	Landskap som er svært mangfoldig med et og unikt markant preg, av elementer fra både natur, friluftsliv, kultur og landbruk.
Særpreg	Vanlig forekommende landskap uten særpreg.	Vanlig forekommende landskap med noe særpreg.	Særpregede landskap med flere innslag av eksempelvis, inngrep, arealbruk, bebyggelse og elementer som forstyrrer særpreg.	Særpregede landskap med få, ikke dominerende, negative brudd og/eller kontraster.	Unike og intakte, særpregede landskap.
Sammenhenger	Landskap uten kjente sammenhenger mellom elementer eller historiske spor.	Landskap med sammenhenger mellom elementer eller historiske spor som er viktige kun i lokal sammenheng.	Landskap med sammenhenger mellom elementer eller historiske spor som er viktige i regional sammenheng.	Landskap med sammenhenger mellom elementer eller historiske spor som er viktige i nasjonal sammenheng.	Landskap med tydelige sammenhenger mellom elementer eller historiske spor som er viktige i internasjonal eller nasjonal sammenheng.
Tilhørighet/identitet	Områder som det ikke er knyttet spesiell tilhørighet til.	Områder med betydning for en bydel eller mindre gruppe, «hverdagslandskapet».	Områder med lokal betydning, «hverdagslandskapet».	Områder med regional betydning.	Områder med internasjonal/-nasjonal betydning.
Visuell karakter	Landskapet domineres av tilfældighet, fragmentering, monoton og/eller uoversiktlighet.	Landskapet er ubalansert, til dels uoversiktlig, mindre strukturert, og har svake sammenhenger i utforming.	Landskapet fremstår balansert, lesbart, oversiktlig, og strukturert.	Landskapet preges av bevisst formgivning, farge- og materialbruk, lesbare sammenhenger og godt totalinntrykk.	Landskapet preges av bevisst og gjennomført formgivning, farge- og materialbruk, god lesbarhet, logiske sammenhenger, og har et unikt visuelt totalinntrykk.

Figur 2-6. Verditablell for landskap (kilde: Miljødirektoratet)

Områder som allerede er verdsatt - delområder som inneholder hele eller deler av følgende områder - skal ha følgende verdi:

Verdi-kriterier	Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
Landskapsvern-områder og nasjonal-parker					Alltid svært stor verdi
Kulturmiljøer og landskap av nasjonal interesse (tidligere KULA)				Alltid stor verdi	
Utvalgte kulturlandskap i jordbruket				Alltid stor verdi	
Verdifulle kulturlandskap				Alltid stor verdi	

Figur 2-7. Verditabell for områder som allerede er verdsatt (kilde: Miljødirektoratet)

Det er ikke anledning til å endre verdikategori.

Utredningen bør synliggjøre kvaliteten på området som vurderes. Vurder derfor verdien innenfor verdikategorien og beskriv om delområdet ligger i øvre eller nedre del av verdikategorien.



Figur 2-8. Skyvelinjal viser verdsetting innenfor en verdikategori.

Verdi	Farge	Beskrivelse
Uten betydning		Landskap uten, eller med få, visuelle verdier, og liten betydning både i regional og lokal sammenheng
Noe verdi		Vanlig forekommende landskap. Landskap av lokal betydning.
Middels verdi		Landskap av regional betydning og/eller betydning over gjennomsnittet i lokal sammenheng.
Stor verdi		Landskap av nasjonal betydning, eller betydning over gjennomsnittet i regional sammenheng
Svært stor verdi		Landskap av internasjonal eller nasjonal betydning.

Figur 2-9. Beskrivelse av verdikategoriene (kilde: Miljødirektoratet).

Verdikart

Verdsett og fremstill alle delområder på et verdikart. Verdikartet skal dekke influensområdet og skal fargelegges i henhold til tabellen som viser anbefalt fargebruk på verdikart. Gjør en konkret vurdering av hvor transparent fargen på det enkelte delområdet skal være.

	Anbefalt signatur	RGB-farge/strektykkelse
Avgrensning av området	-----	Sort stiplet linje
Uten betydning		217,217,217
Noe verdi		255,254,55
Middels verdi		254,192,45
Stor verdi		253,112,50
Svært stor verdi		175,15,15

Figur 2-10. Fargebruk på verdikart (kilde: Miljødirektoratet).

2.9 Vurder påvirkning

Bruk påvirkningstabellen for å vurdere påvirkning. Begrunn vurderingen av påvirkningsgrad og hvilke kriterier det er lagt vekt på.

Påvirkning er et uttrykk for endringer i det berørte området. Påvirkning på landskapet handler om **hvordan** verdiene i landskapet påvirkes, og **hva** som forringer eller forbedrer verdiene i landskapet, og **hvordan** landskapskarakteren eventuelt endres som følge av dette. Vurder om og hvordan planen eller tiltaket påvirker verdiene som var utslagsgivende for verdsettingen av landskapet, eller hvordan de påvirker landskapskarakteren.

Forhold som kan påvirke landskapsverdiene og landskapskarakteren er:

- Synlighet
- Fragmentering
- Skala
- Formgivning
- Tilhørighet/identitet

Bruk kriteriene i påvirkningstabellen for å vurdere påvirkning. Vurder påvirkning på de forhold som er relevante for vurdering av verdi.

Påvirkningstabellen har en femdelt skala fra forbedret til sterkt forringet. Tabellen viser kriterier for å vurdere omfang av påvirkning vurdert mot verdier som bli påvirket og hvordan landskapskarakteren er endret. For hver påvirkningsgrad er det tilstrekkelig at ett kulepunkt oppfylles.

Påvirknings-faktorer	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Synlighet	Tiltaket er istandsatt slik at det faller naturlig inn i landskapsbildet. Tiltaket framhever landskapskvaliteter innen planområdet og/eller i omgivelsene. Tiltaket har blitt et positivt blikkfang. Tiltaket medfører istandsetting av ødelagt/sterkt forringet landskap.	Tiltaket har samme fremtoning i landskapsbildet som før inngrepet.	Tiltaket medfører noe økt synlighet i brudd med tiltakets nære omgivelser. Tiltakets fjernvirkning er liten eller ikke påvirket.	Tiltaket medfører vesentlig økt synlighet i landskapet i nære omgivelser. Tiltakets fjernvirkning er negativ i noen grad i form av skjemmende inngrep og/eller bygde elementer.	Både tiltakets nær- og fjernvirkning er vesentlig negativ, og skjømmer landskapet visuelt i stor grad i form av skjemmende inngrep og/eller bygde elementer.

Fragmentering	Tiltaket skaper nye eller bygger opp ødelagte landskapssammenhenger, og/eller fremhever kvaliteter knyttet til helhet, struktur og lesbarhet.	Tiltaket medfører ikke endringer i landskapssammenhenger eller kvaliteter knyttet til helhet, struktur eller lesbarhet.	Tiltaket bryter delvis med landskapssammenhenger. Tiltaket medfører noe forringelse av kvaliteter knyttet til helhet og struktur, og har dårlig lesbarhet.	Tiltaket bryter landskapssammenhenger. Tiltaket skaper et uryddig og uoversiktlig landskap i utredningsområdet.	Tiltaket bryter viktige landskapssammenhenger innad og ut over utredningsområdet. Tiltaket skaper et uryddig og uoversiktlig landskap uten struktur.
Skala	Tiltaket har en god tilpasning til skalaen i landskapet, eller fremhever denne.	Tiltaket er tilpasset skalaen i landskapet, eller er underordnet denne.	Tiltaket dominerer noe over landskapets skala, og/eller er ikke tilpasset landskapets skala.	Tiltaket dominerer i stor grad, og/eller er i brudd, over landskapets skala.	Tiltaket dominerer over landskapets skala, og/eller er i vesentlig brudd med landskapets skala.
Formgivning	Tiltaket tilfører verdi til et monotont eller forringet landskap. Tiltaket er forankret i landskapet ved hjelp av formgivning, farge- og materialbruk, og har et balansert uttrykk.	Tiltaket har samme formspråk som førsituasjonen.	Tiltaket gir et ubalansert inntrykk. Tiltaket har tilfeldig formgivning og materialbruk. Tiltaket bidrar til et monotont eller uryddig inntrykk.	Tiltaket mangler bevisst formgivning, farge og/eller materialbruk. Tiltaket bidrar til et monotont eller kaotisk inntrykk.	Tiltaket mangler forankring i landskapet, og formgivning, farge og/eller materialbruk er uheldig. Tiltaket gir et monotont eller kaotisk inntrykk.
Tilhørighet/identitet	Tiltaket ivaretar og/eller forsterker tilhørighet/identitet i området. Tiltaket har gitt nytt og positivt innhold til et ubetydelig eller negativt ladet sted.	Tiltaket medfører ingen endring av tilhørighet, identitet eller brukeropplevelse, gjenskap eller kompensert.	Tiltaket fører til at tilhørighet, identitet eller brukeropplevelse er noe brutt eller forstyrret.	Tiltaket fører til at tilhørighet eller brukeropplevelse er brutt eller forstyrret i en slik grad at dagens referanser ikke er gjenkjennbare. Tiltaket fremstår uten sammenheng med historisk og/eller følelsesmessig tilhørighet og identitet.	Tiltaket har ødelagt tilhørighet, identitet eller brukeropplevelse. Tiltaket oppleves som fremmed i landskapet.
Samlet påvirkning					

Figur 2-11. Tabell for vurdering av planen eller tiltakets påvirkning på landskap (kilde: Miljødirektoratet).

For å sette en riktig konsekvensgrad i konsekvensvifta er det også viktig å vurdere påvirkningsgrad innenfor påvirkningskategoriene. Synliggjør dette ved bruk av skyvelinjalen:



Figur 2-12. Skyvelinjal brukes for å vurdere påvirkningsgrad innenfor påvirkningskategoriene (kilde: Miljødirektoratet)..

Varig og midlertidig påvirkning

Vurder kun påvirkning for varige endringer i landskapet. Varig påvirkning kan være både forringelse og forbedring av landskap. Med varig forringelse av landskap menes både irreversible inngrep og landskapsendringer. Varig påvirkning kan følge både av midlertidige tiltak i anleggsperioden og av det ferdige tiltaket. Med varig påvirkning menes endringer og/eller forringelse som varer over 10 år.

Beskriv midlertidige virkninger knyttet til anleggsfasen. Disse virkningene skal ikke inkluderes i vurdering av påvirkning. Det må komme klart frem hva som er med i vurdering av varig påvirkning.

Endring av planen eller prosjektet for å unngå eller begrense virkninger

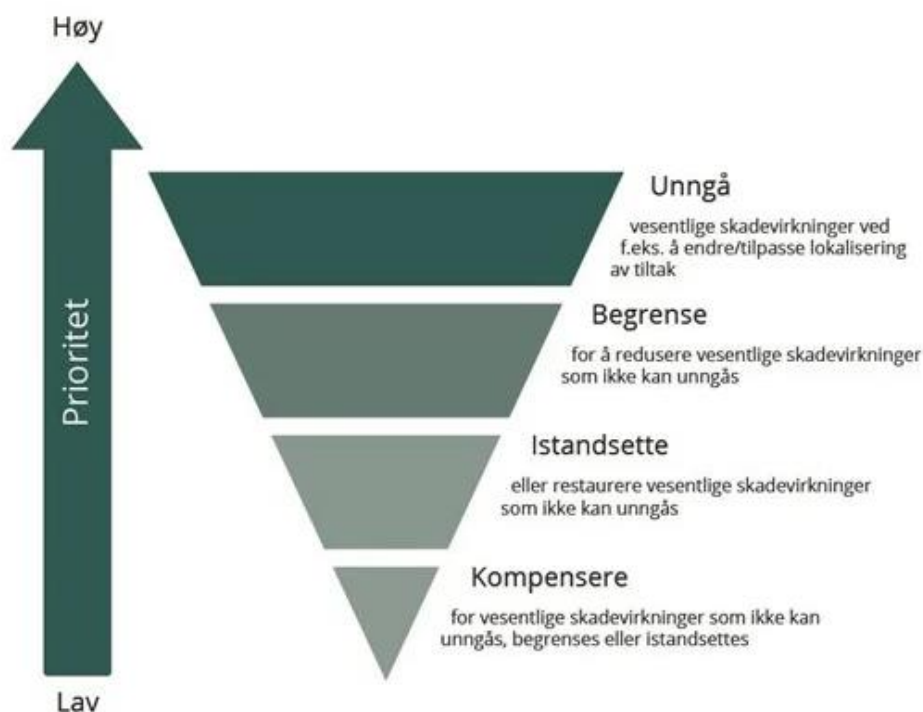
Dersom konsekvensutredningen viser at prosjektet har negative virkninger, bør det vurderes avbøtende tiltak for å unngå eller redusere miljøskaden.

I konsekvensutredningen skal det beskrives hvilke avbøtende tiltak som er vurdert, og hvilke tiltak som er innarbeidet i planen/søknaden. Det er kun avbøtende tiltak som er sikret gjennom plankart og bestemmelser, eller gjennom prosjektsøknaden, som kan legges til grunn for vurdering av påvirkning.

Det kan likevel foreslås flere skadebegrensende tiltak enn de som inkluderes i planforslaget. Slike tiltak bør beskrives i presentasjonen av konsekvensutredningen.

Tiltakshierarkiet

Konsekvensutredningen skal beskrive de tiltakene som er planlagt for å unngå, begrense, istandsette og om mulig kompensere vesentlig negative virkningen for miljø og samfunn, både i bygge- og driftsfasen.



Figur 2-13. Presentasjon av tiltakshierarkiet. Først og fremst skal man unngå skadevirkninger på miljø og klima. Der det ikke er mulig skal man begrense skaden, deretter istandsette arealer (kilde: Miljødirektoratet)..

Det bør først vurderes tiltak for å **unngå** negative virkninger.

Dersom det ikke er mulig å unngå negative virkninger, bør det vurderes avbøtende tiltak for å **begrense** de negative virkningene.

Dersom det ikke er mulig å begrense de negative virkningene, skal det vurderes tiltak for å **istandsette** arealer.

Dersom det ikke er mulig å unngå eller begrense skade kan det vurderes **kompenserende** tiltak. Kompensasjon skal imidlertid bare vurderes dersom det fremdeles gjenstår vesentlige negative virkninger etter at tiltak for å unngå, begrense eller istandsette er vurdert. Kompensasjon er siste utvei.

Usikkerhet ved avbøtende tiltak

Det forutsettes at de avbøtende tiltakene som beskrives i dette kapittelet er relevante og realistiske (økonomisk og teknisk mulig å gjennomføre).

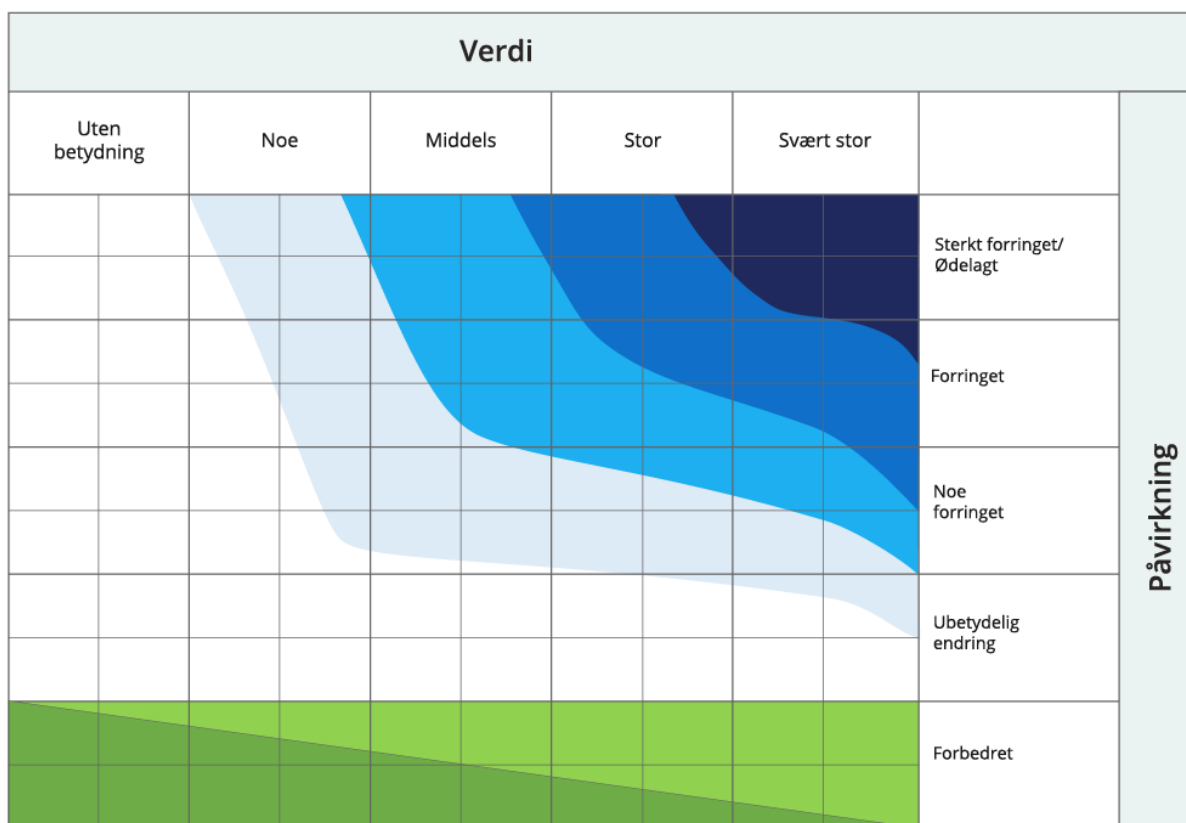
I enkelte tilfeller kan det imidlertid være usikkerhet knyttet til om avbøtende tiltak kan gjennomføres.

Usikkerheten kan for eksempel være knyttet til om:

- det er praktisk mulig å gjennomføre tiltaket
- de avbøtende tiltakene gir tilstrekkelig effekt
- de avbøtende tiltakene er svært kostbare og at det ikke finnes økonomi i prosjektet til å gjennomføre
- behov for tiltak på andre eiendommer/ekspropriasjon
- tiltakene krever overvåkning eller vedlikehold og usikkerhet vedr. gjennomføring av slik overvåkning.

2.10 Vurdering av konsekvens

Sett først konsekvensgrad på hvert delområde ved bruk av konsekvensvifta. Sammenstill evt. deretter konsekvens for alle delområder til samlet konsekvens for influensområdet, ved bruk av konsekvenstabellen i kapittelet. Inkluder vurdering av samlet belastning i den samlede konsekvensen og beskriv tydelig hvilke vurderinger som er gjort.



Figur 2-14. Konsekvensvifte (kilde: Miljødirektoratet)..

Konsekvensvifta er bygget opp slik at delområder med stor og svært stor verdi kan oppnå mest negativ konsekvensgrad.

De mest positive konsekvensgradene, stor eller svært stor positiv konsekvens, brukes i hovedsak for områder eller delområder med lav, ubetydelig eller noe verdi. Her kan avbøtende tiltak, som restaurering eller istandsetting, forbedre landskapet.

Konsekvensgraden bestemmes av den underliggende fargen i konsekvensvifta i det punktet hvor et delområdes verdi treffer vurdert påvirkning. Plassering i konsekvensvifta kan ikke endres basert på faglig

skjønn. Hvis forhold endrer seg, må det gjøres nye vurderinger av verdi og omfang for delområdene og ny sammenstilling i konsekvensvifta.

Skala	Forklaring	RGB-fargekode
Svært alvorlig konsekvens ----	Den mest alvorlige konsekvensen som kan oppnås for delområdet. Brukes kun for delområder med stor eller svært stor verdi.	0, 32,96
Alvorlig konsekvens ---	Alvorlig konsekvens for delområdet.	0, 112, 192
Middels konsekvens --	Middels konsekvens for delområdet.	0, 176, 240
Noe konsekvens -	Noe konsekvens for delområdet.	212, 255, 254
Ubetydelig konsekvens 0	Ingen eller ubetydelig konsekvens for delområdet.	251, 255, 255
Noe/betydelig positiv konsekvens + / ++	Forbedring (+) eller betydelig forbedring (++)	146, 208, 80
Stor/svært stor positiv konsekvens +++ / ++++	Stor forbedring (+++) eller svært stor forbedring (+++). Brukes i hovedsak der områder med ubetydelig eller noe verdi får en svært stor verdiøkning som følge av tiltaket.	0, 176, 80

Figur 2-15. Forklaring på fargene i konsekvensvifta for delområder.

Alle delområder kan illustreres i samme konsekvensvifte for å få en visuell framstilling av de ulike områdenes konsekvenser. For tiltak med et stort antall delområder må den visuelle framstillingen tilpasses omfanget.

Ved konsekvensgrad betydelig, stor eller svært stor konsekvens vil planen eller tiltaket kunne være i konflikt med nasjonale og vesentlig regionale interesser på klima- og miljøområdet (rundskriv T-2/16) og dermed kunne være grunnlag for innsigelse.

Konsekvensgrad	Kriterier for samlet vurdering
Kritisk negativ konsekvens	Tiltaket medfører kritisk skade på landskapet innenfor influensområdet. Brukes kun for områder med registreringskategorier som er gitt stor eller svært stor verdi. Overvekt av delområder med konsekvensgrad svært alvorlig konsekvens (4 minus)
Svært stor negativ konsekvens	Tiltaket medfører forringelse eller ødeleggelse av nasjonalt viktig landskap. Brukes kun for områder med registreringskategorier som er gitt stor eller svært stor verdi. - Overvekt av delområder med konsekvensgrad alvorlig konsekvens (3 minus). - Flere delområder har konsekvensgrad svært alvorlig (4 minus)
Stor negativ konsekvens	Tiltaket medfører stor konsekvens for landskapet innenfor influensområdet. - Overvekt av delområder med konsekvensgrad middels (2 minus) - Flere delområder med konsekvensgrad alvorlig (3 minus) - Ett delområde kan ha konsekvensgrad svært alvorlig
Middels negativ konsekvens	Tiltaket medfører middels konsekvens for landskapet innenfor influensområdet - Overvekt av delområder har konsekvensgrad noe konsekvens (1 minus). - Flere delområder har konsekvensgrad middels (2 minus) - Ett delområde kan ha konsekvensgrad alvorlig (3 minus) - Ingen delområder er gitt svært alvorlig konsekvensgrad.
Noe negativ konsekvens	Tiltaket medfører noe konsekvens for landskapet innenfor influensområdet. Lite konflikt med landskap utenfor influensområdet. - Delområder har lave konsekvensgrader - Overvekt av konsekvensgrad noe konsekvens (1 minus) og ubetydelig konsekvens (0). - Maks ett delområde kan ha konsekvensgrad middels (2 minus) - Ingen delområder er gitt konsekvensgrad svært alvorlig (4 minus) eller alvorlig (3 minus).
Ubetydelig konsekvens	Tiltaket vil ikke medføre vesentlige endringer for landskapet i 0-alternativet. - Overvekt av ubetydelig konsekvens (0) - Ett delområder kan inneholde konsekvensgrad noe konsekvens (1 minus) - Ingen delområder er gitt svært alvorlig (4 minus), alvorlig (3 minus) eller middels (2 minus) konsekvensgrad.
Positiv konsekvens	Benyttes i områder som er gitt ubetydelig eller noe verdi som får noe eller middels verdiøkning som følge av tiltaket. Tiltaket/alternativet er en forbedring for landskapet i forhold til 0-alternativet. - Overvekt av delområder med positiv konsekvensgrad (1 eller 2 pluss) - Kan kun inneholde delområder med noe negativ konsekvensgrad - Delområder med noe negativ konsekvensgrad (1 minus) oppveies klart av områdene med positiv konsekvensgrad.
Stor positiv konsekvens	Benyttes i områder som er gitt ubetydelig eller noe verdi som får en svært stor verdiøkning som følge av tiltaket. Stor forbedring for landskapet i forhold til 0-alternativet. - Overvekt av delområder med svært stor miljøforbedring (4 pluss). - Overvekt av delområder med svært positiv konsekvensgrad. - Kan kun inneholde delområder med lav negativ konsekvensgrad, delområder med negative konsekvensgrad oppveies klart av områdene med positiv konsekvensgrad.

Figur 2-16. Skala og veiledning for konsekvensvurdering av delområder.

Ranger alternativer

Samlet konsekvens gir grunnlag for rangering av alternativer. Alternativene rangeres fra lavest til høyest konsekvens hvor nummer 1 gir minst konsekvenser for landskap.

Dersom flere alternativ får lik konsekvens, kan de rangeres likt. I mange tilfeller kan lik rangering være riktig, men før alternativ rangeres likt må utreder bruke faglig skjønn. Er det ingenting som kan skille alternativene, er lik rangering riktig. Rangering og konsekvensgrad for de ulike fagtemaene blir med videre til sammenstilling av alle fag.

Rangering av alternativ gjøres i hovedsak ut fra samlet konsekvensgrad. Likevel kan faglig skjønn og kunnskap om verdiene som ligger til grunn for den samlede konsekvensen endre rangeringen. Dersom rangering endres fra det som framstår logisk ut ifra konsekvensgrad må dette begrunnes, i tillegg må det framkomme hvilke verdier som er vektlagt for å endre på rangeringen kun basert på samlet konsekvensgrad.

Et delområde med svært høy verdi vil gi et alternativ en samlet høy konsekvens, selv om de andre delområdene har lave verdier. Samtidig kan et annet alternativ ha samlet høy konsekvens på grunn av flere ulike delområders jevnt over høye verdier. I slike tilfeller kan fagutreder begrunne at sistnevnte rangeres lavere, fordi alternativet vil berøre/ødelegge flere delområder med høy verdi.

Vurder usikkerhet

I KU-forskriften § 23 står det at konsekvensutredningen skal ha en beskrivelse av de viktigste usikkerhetsfaktorene ved utredningen. Alle kilder til usikkerhet skal synliggjøres og vurderes.

Beskriv hvordan kunnskapen er hentet inn. Beskriv hva som er gjort, og minst like viktig: hva som ikke er gjort. En god konsekvensutredning skal gjøre det mulig for høringsinstansene å vurdere kvaliteten.

Gjør rede for om utredningen er basert på eksisterende kunnskap eller er det gjort nye kartlegginger og feltundersøkelser. Beskriv evt. hvilken metode som er brukt for å hente inn kunnskap. Der det er brukt anerkjent metodikk, skal det henvises til dette.

List opp kildene som er brukt i beskrivelser og vurderinger i rapporten. Vurder kvaliteten på datamaterialet.

Vurdering av Europarådets landskapskonvensjon

Europarådets landskapskonvensjon definerer landskap som "et område, slik folk oppfatter det, hvis særpreg er et resultat av påvirkning fra og samspill mellom naturlige og/ eller menneskelige faktorer».

Landskapskonvensjonen og temaet landskap omfatter alle typer områder.

For å kunne gjøre en helhetlig vurdering av landskap i henhold til landskapskonvensjonen, må utredning av landskap suppleres med vurderinger fra andre fagutredninger.

Indirekte virkninger

Virkninger som ikke følger direkte av tiltaket eller planen, kalles indirekte virkninger. For eksempel kan en plan for en ny veg føre til ønske om etablering av næringsvirksomhet i tilknytning til vegkryss og avkjøringsramper. Etablering av nye næringsområder kan på sikt føre til behov for utvidelse av næringsarealene og ønske om utvidelse av tilkomstveger.

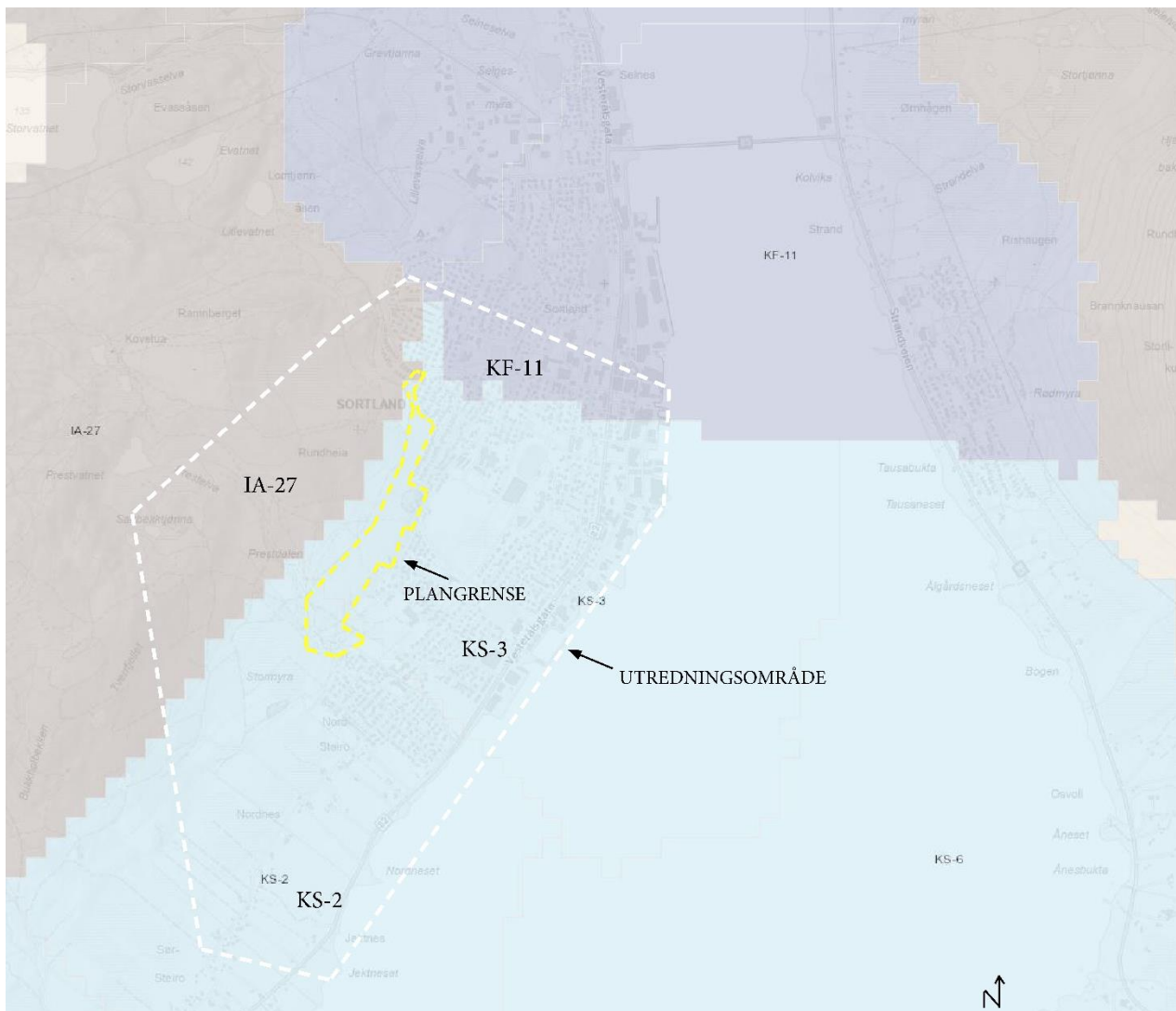
Indirekte virkninger er ofte kompliserte å dokumentere og beskrive. De kan være usikre og koblet til forhold som ligger utenfor tiltaket. Indirekte virkninger skal kun beskrives i en kort tekst og ikke legges til grunn for vurdering av påvirkning og konsekvens.

3 Beskrivelse av landskapet (landskapskarakter)

3.1 Karakteristiske trekk ved området

NiN-landskapstyper:

Kart som viser plangrense og utredningsområde – fra Naturbase



Figur 3-1.Fra Naturbase – NiN landskapstyper. Plangrense i rødt, utredningsområde i hvitt.

LA-TI-I-A-27 - Middels kupert ås- og fjellandskap under skoggrensen

Landskapstypen omfatter middels kupert ås- og fjellandskap med høydeforskjeller mellom 100 og 250 meter innenfor avstander på 1 km. Områdene ligger under skoggrensen, og de delene av landskapet som ikke er dominert av vann, vassdrag og våtmarker og evt. jordbruk og bebygde områder, er normalt dekket med skog. Landskapet er i liten grad preget av menneskelig aktivitet, bebyggelse og infrastruktur, selv om enkelte bygninger og linjeinngrep som veier og kraftledninger kan forekomme. *

LA-TI-K-S-2 - Beskyttet indre flat kystslette med høyt jordbrukspreg

Typen omfatter landskap på den indre delen av kystsletta, ofte på innsiden av større øyer eller i kystslette innover mot fjordene som i større grad er skjermet for bølge- og vindeksponering fra åpent hav. Landområdene har 'innlandsegenskaper' i form av forekomst av vassdrag og økt arealbruksintensitet. Områdene er tilnærmet flate, med liten terrenguro og med grunne havområder. Områdene har lav til middels arealbruksintensitet, fra områder helt uten bebyggelse og infrastruktur til mindre grender, fiskevær, samlinger av fritidsbebyggelse og næringsvirksomhet. Større samferdselsanlegg og flyplasser med større gressarealer kan inngå. Omfanget av bebyggelse, infrastruktur og menneskelig arealbruk som varierer oftest med eksponering mot vind og bølger fra åpent hav (landskapsgradient indre- ytre kyst). Jordbruk er den dominerende arealbruken i området.

LA-TI-K-S-3 - Beskyttet indre flat kystslette med tettsted

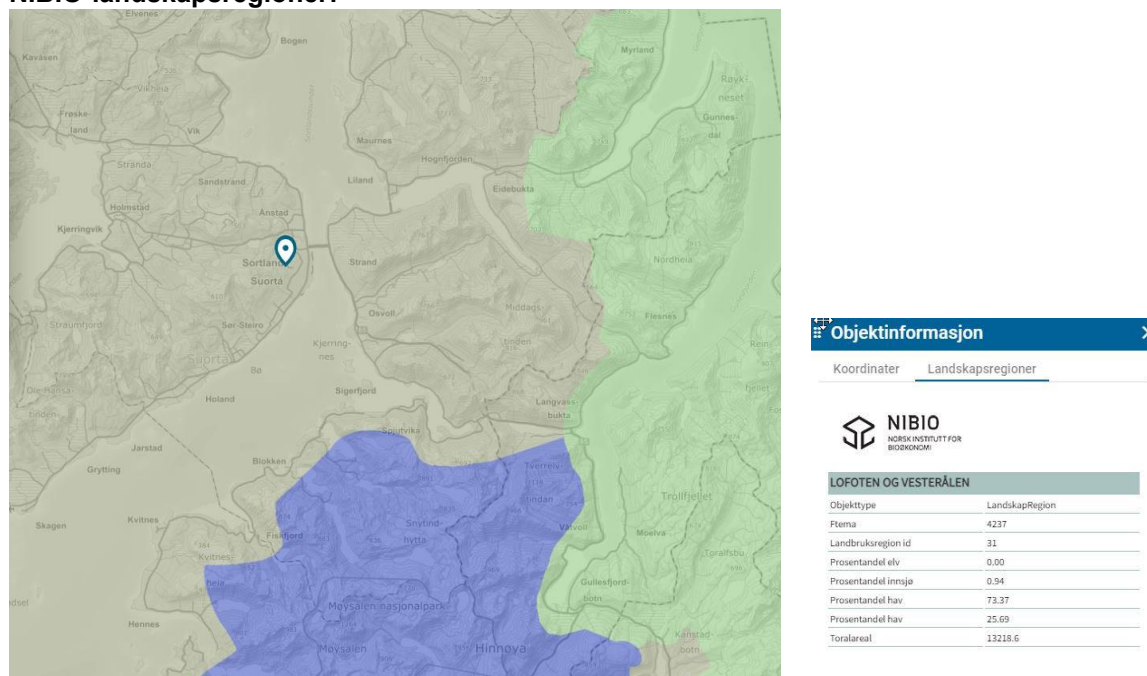
Typen omfatter landskap på den indre delen av kystsletta, ofte på innsiden av større øyer eller i kystslette innover mot fjordene som i større grad er skjermet for bølge- og vindeksponering fra åpent hav. Landområdene har 'innlandsegenskaper' i form av forekomst av vassdrag og økt arealbruksintensitet. Områdene er tilnærmet flate, med liten terrenguro og med grunne havområder. Landskapet er tydelig preget av menneskelig arealbruk, med et større tettsted, småby eller konsentrasjoner av fritidsbebyggelse med høy bygningstetthet. *

LA-TI-K-F-11 - Relativt Åpent fjordlandskap med tettsted

Landskapstypen omfatter fjordlandskap der dalformen er relativt åpen og middels sterkt nedskåret fra omkringliggende åser, fjell og/eller slettelandskap. Landskapet er tydelig preget av intensiv arealbruk med et større tettsted, småby eller fritidsbebyggelse med høy bygningstetthet. *

*beskrivelser hentet fra NIN landskapstyper.

NIBIO-landskapsregioner:



Figur 3-2. Utsnitt fra Kilden kart (NIBIO).

I beskrivelsen av **landskapsregion 31 Lofoten og Vesterålen (NIBIO)** finnes nærmere beskrivelse av landskapsregionens særtrekk: «Berggrunnen består stort sett av dypbergarter, overveiende mørke gabbroider. Deler av Vesterålen har gneis med lysere og ofte bandet opptreden. Botndannelser gir regionen dens hovedmorfologi. Spesielt for regionen er en sterk forvitring og oppsprekking av berggrunnen som kan gå flere titalls meter ned. På Værøy, Moskenes- og Flakstadøya står fjella rett i havet, og danner den

mektigste biten av Lofotveggen med ekstreme tindefjell- og botntopografi så kraftig gjennomskåret av fjorder og sund at landflikene bare så vidt henger sammen. Nappstraumen innleder et skille til et noe vennligere land. Fortsatt står fjellene tette og høyreiste, men her er også plass til et lavt og flatere lende. Lofottindan, et høyreist fjellmassiv spekket med tinder og noen breer, utgjør regionens indre kjerne. På yttersida er fjellene gjennomgående lavere, men med tindepreg, om enn i noe mindre dramatiske former. Flere steder danner strandflaten store åpne sletter, dette gjelder for Bø og særlig Andøya. Her er kystlinja lav. Vesterålen har stedvis i langt større grad enn Lofoten et betydelig fjordpreg. ».

Overordnet landskapsbeskrivelse av utredningsområdet:



Figur 3-3. Utredningsområdet (hvit stiple linje) vist i en større landskappssammenheng. Bearbeidet av Norconsult, utklipp fra Google Earth.

I en større skala ligger utredningsområdet i Sortland, på østsiden av Langøya i Vesterålen med Andøya mot nord og Lofoten mot sør. Arealet strekker seg opp mot Sortlandsmarka, ned mot sentrum og til et mer landbruksorientert område sør for sentrum. Selve planområdet ligger på grensen mellom tettbebyggelsen i Sortland og Sortlandsmarka.

Nede ved sjøen preges området av en blanding av bygninger og aktiviteter med maritimt fokus. Etter hvert som man beveger seg oppover i terrenget, tar boligområdene over, og byen blir gradvis grønnere. Øverst danner Sortlandsmarka et grønt og naturlig bakteppe for bebyggelsen.

I overgangen mellom by og marka ligger en skiløype på tvers, noe som gir beboerne enkel tilgang både til løypen og til friluftsområdene i marka.

3.2 Inndeling i delområder/valg av utredningsområde

Valg av utredningsområde og delområder:

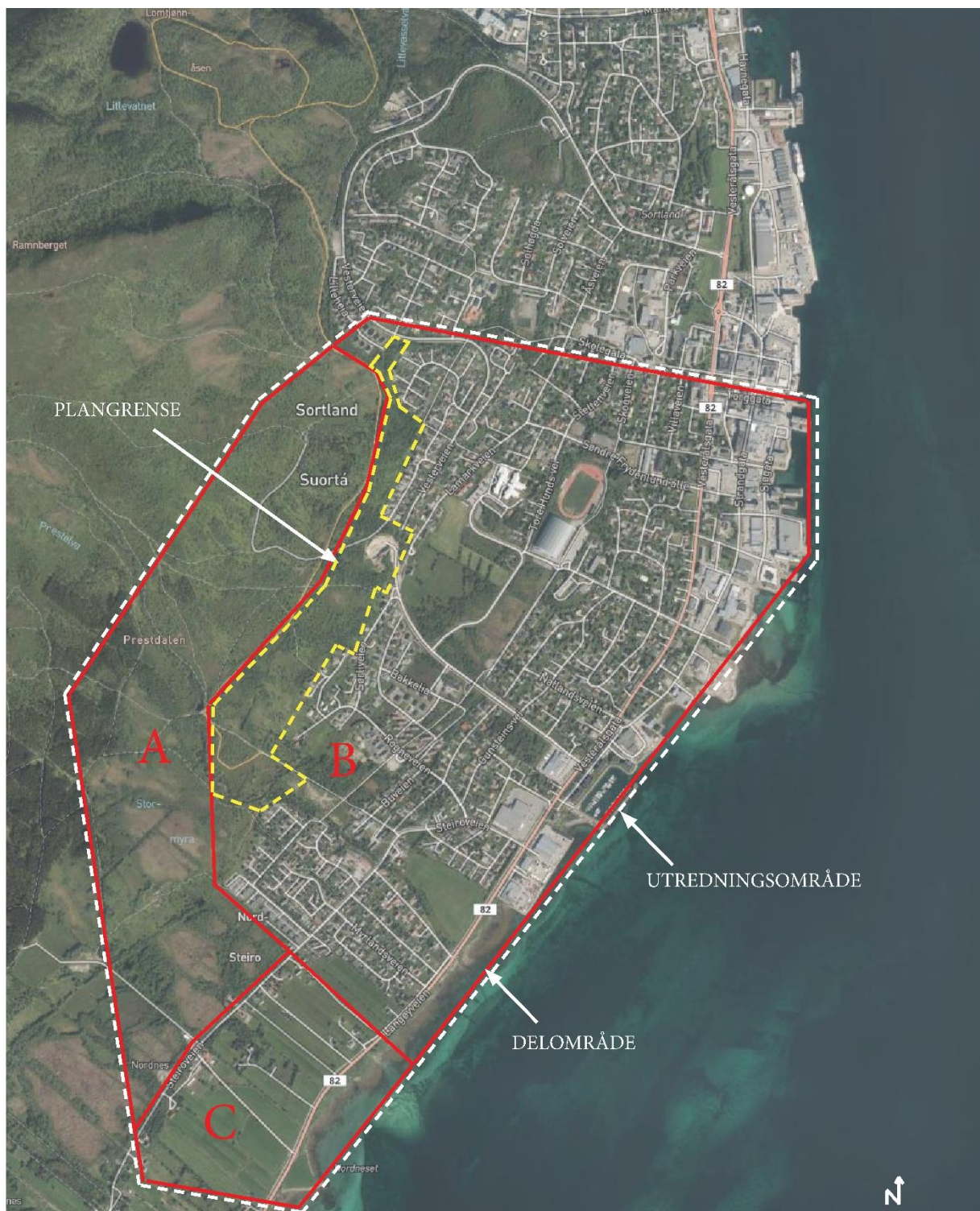
For vurdering av utredningsområde og avgrensning av delområder er det tatt utgangspunkt i landskapstyper i NIN-landskap, romlige forhold, skala og arealbruk.

Utredningsområdet deles opp i delområder som senere blir brukt som grunnlag for å analysere hvor planen eller tiltaket får størst konsekvens for landskapet.

Landskapet i området defineres av to landskapstyper, middels kupert ås- og fjellandskap under skoggrense og beskyttet indre flat kystslette med tettsted landområde som i større grad er skjermet for åpent hav. Området er delt opp i 3 delområder.



Figur 3-4. Utredningsområde med hvit stiplede linje og plangrense med gul stiplede linje. Utklipp fra Kommune kart.



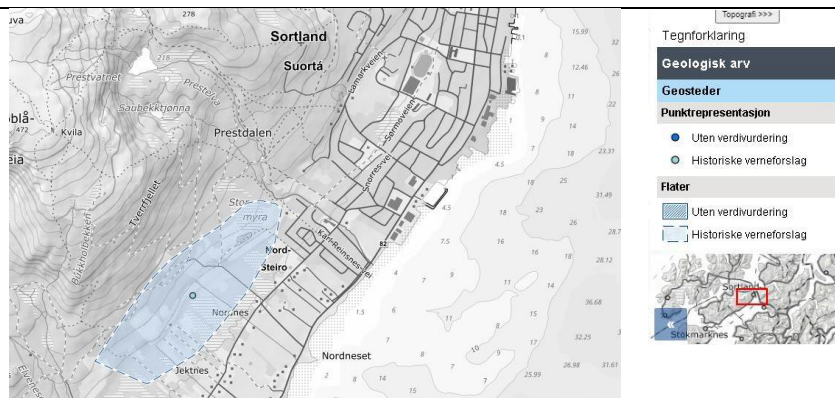
Figur 3-5. Oppdeling i delområder A, B og C (rød strek) vist på flyfoto hentet fra Kommune kart.

3.3 Fastsettelse av landskapskarakter

Delområder	Enkel beskrivelse
A. Sortlandsmarka	Landskapstypen omfatter middels kuperte ås- og fjellandskap med høydeforskjeller mellom 100 og 250 meter innenfor avstander på 1 km. Områdene ligger under skoggrensen, og de delene av landskapet som ikke er dominert av vann, vassdrag og våtmarker og evt. jordbruk og bebygde områder, er normalt dekket med skog. Landskapet er i liten grad preget av menneskelig aktivitet, bebyggelse og infrastruktur, selv om enkelte bygninger og linjeinngrep som veier og kraftledninger kan forekomme.
B. Sortland	Typen omfatter landskap på den indre delen av kystsletta, ofte på innsiden av større øyer eller i kystslette innover mot fjordene som i større grad er skjermet for bølge- og vindeksponering fra åpent hav. Landområdene har 'innlandsegenskaper' i form av forekomst av vassdrag og økt arealbruksintensitet. Områdene er tilnærmet flate, med liten terrenguro og med grunne havområder. Landskapet er tydelig preget av menneskelig arealbruk, med et større tettsted, småby eller konsentrasjoner av fritidsbebyggelse med høy bygningstetthet.
C. Landbruksområde	Typen omfatter landskap på den indre delen av kystsletta, ofte på innsiden av større øyer eller i kystslette innover mot fjordene som i større grad er skjermet for bølge- og vindeksponering fra åpent hav. Landområdene har 'innlandsegenskaper' i form av forekomst av vassdrag og økt arealbruksintensitet. Områdene er tilnærmet flate, med liten terrenguro og med grunne havområder.

Under blir det angitt hvor stor betydning de ulike forholdene ved landskapet har for landskapskarakteren i hvert delområde.

Delområde A – Sortlandsmarka		
Forhold ved landskapet	Beskrivelse	Betydning for landskapskarakteren
Geologi, landformer, og vannforekomster	Området domineres av skog og lyngmark, noe som gir det en tydelig naturlig karakter med begrenset menneskelig påvirkning. I den nedre delen av delområdet danner lysløypa en markant landskapsmessig overgang mellom Sortlandsmarka og tettbebyggelsen i Sortland. Delområde A strekker seg ned mot delområde C, hvor terrenget gradvis heller mot lavere liggende arealer som er i ferd med å transformeres til landbruksformål. Denne overgangen illustrerer et tydelig skifte i arealbruk, fra natur- og friluftsområder til kulturlandskap. Som vist på bildet under hentet fra ngu.no finnes det historiske verneforslag i området som består av strandterrasser.	Stor



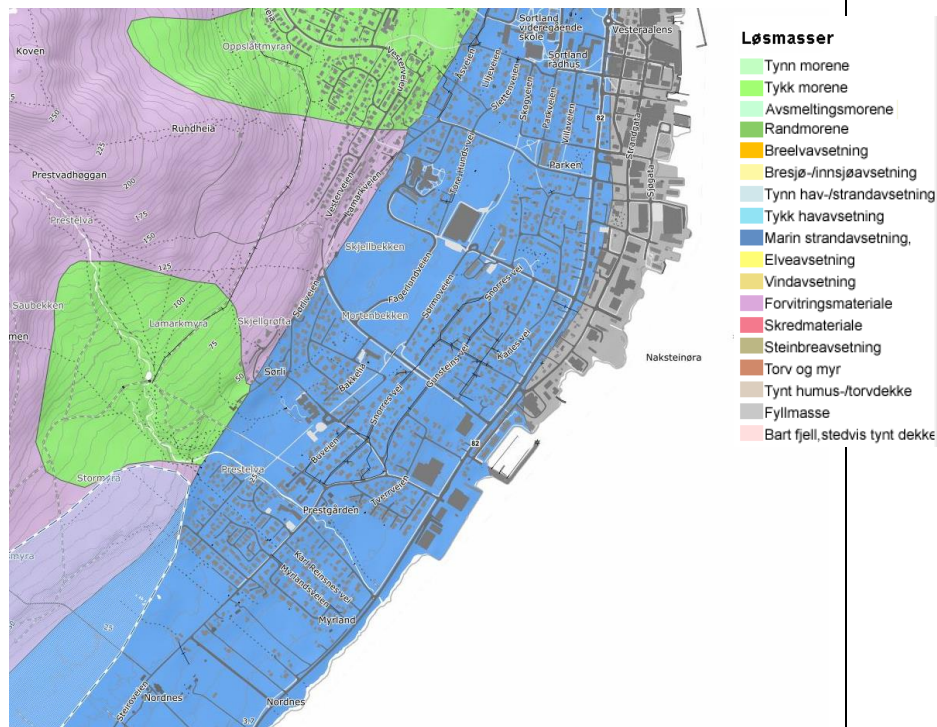
Verneforslaget er beskrevet slik: *Inne på Lokaliteten ligger på den østlige delen av Langøya, ca. 5km SV for Sortland sentrum, i vestsida av en 1 km brei strandflate.*

Ved Steiro har man flere godt markerte strandlinjer, i form av abrasjonsterrasser i løsmasser. Terrassene ligger overfor hverandre, der den høyeste er målt til 40 m o.h. noe som tilsvarer MG i området. Hovedlinja ligger i området på ca 22 m o.h., og alderen på den eldste strandlinjen tilsvarer antagelig Hinnøya - stadiet i alder (12 - 13000 år BP).

På den nederste terrassen går det en kjerrevei. Et mindre grustak finnes i strandterrassen over, men skjemmer ikke lokaliteten i nevneverdig grad.

*Strandterrassene er godt markert og sammen med den høye alderen er lokaliteten interessant i lokal sammenheng.**

Mesteparten av delområdet består av fyllmasse, samt forvittringsmateriale, tynt humus/torvdekke og fjell i dagen:



Utsnitt fra geo.ngu.no.

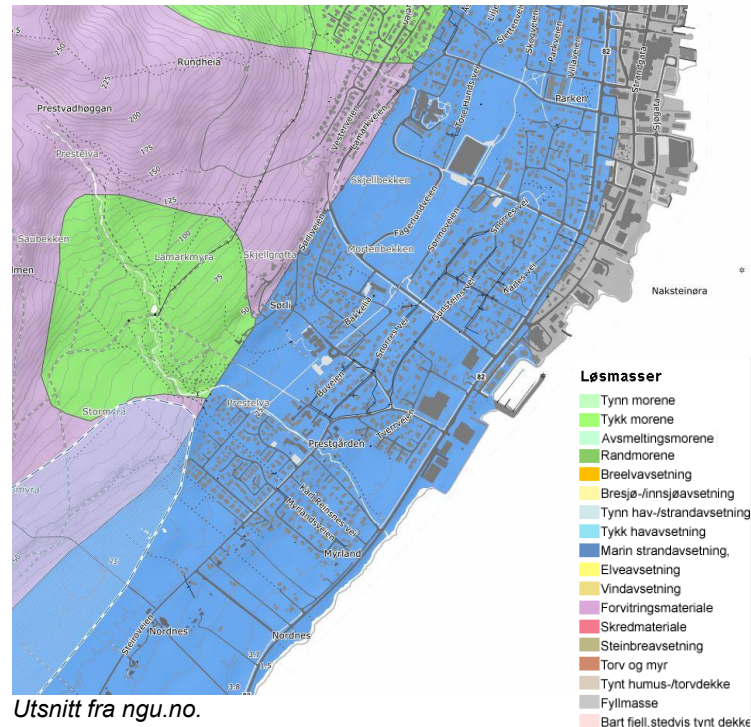
	Saubekken som renner fra Saubekktjønna og Prestelva fra Prestvannet renner sammen ned gjennom delområdet forbi, Prestgården og ned til havet. Vassdragsområdet er i REGINE enhet 185.  <i>Utsnitt fra NVE Atlas.</i>	
Romlige forhold og skala	Vegetasjonen, som hovedsakelig består av skog, demper inntrykket av skala og gir en viss visuell skjerming, samtidig som den understreker områdets naturlige karakter. I bakkant oppleves landskapet som lukket og beskyttet av åsryggen, mens det i forkant åpner seg mot lavere liggende områder og gir en tydelig kontrast i romfølelse og utsyn.	Stor
Distinkte naturelementer	Fjellandskapet preges av åpne høyder med utsikt mot omkringliggende hav og fjelltopper. Bjørkeskogen skaper en lett og luftig karakter, særlig i overgangssonene mellom åpen fjellhei og skogkledde områder. Under bjørketrærne vokser frodig lyngvegetasjon med farge og tekstur til bakken. Samspillet mellom den åpne utsikten, bjørkeskogen og lyngen gir området en harmonisk naturopplevelse.	Stor
Natursammenheng	Sortlandsmarka danner en naturlig overgang mellom bebyggelsen og fjellområdet, og strekker seg gradvis oppover i åssiden mot høyere liggende fjellterreng.	Stor

Vegetasjons- dekke og vegetasjons-bruk	 Arealet består av vegetasjonsdekke med blanding av løvtrær, einer og lyngvegetasjon.	Stor
Aktive naturprosesser	Området er knyttet opp mot fjellområde med stort nettverk av vannforekomster som bekker, myrer og små vann.	Stor
Jord- og skogbruk, tamreindrift, fiske og annen utmarksbruk	Arealet består hovedsakelig av skog og lyngmark, og det antas at området i noen grad benyttes til veduttak. Omfanget og organiseringen av skogsdriften er imidlertid ikke kjent.	Liten

Arealbruk	 Arealet består av ås landskap med blanding av løvskog, einer og lyngvegetasjon og brukes som frilufts areal.	Stor
Bebyggelsespreg	Ikke aktuelt	Ingen
Historie og stedsidentitet	Inne på kulturminnesøk.no finnes det ingen kulturminner på delområde A. (<i>Kulturminnesøk.no</i>).	Ingen
Fastsatt karakter for landskapsbildet	Delområdet preges av en tydelig naturlig karakter, dominert av løvskog som strekker seg opp mot fjellet. Denne vegetasjonen bidrar til å bevare områdets grønne og urørte uttrykk, og skaper en visuell sammenheng mellom skog og fjell. Området ligger i en sørøstvendt skråning, noe som gir gode solforhold og en åpen utsikt over nærliggende bebyggelse, samt mot fjorden med fjellandskap på motsatt side. Områdets plassering gir enkel og direkte tilgang til nærliggende turområder, og fungerer som en viktig inngangsport til marka for byens innbyggere.	

Delområde B – Tettstedet fra Sortlandsmarken ned til havet		
Forhold ved landskapet	Beskrivelse	Betydning for landskapsbildets karakter
Geologi, landformer, og vannforekomster	Delområdet består hovedsakelig av tett bebyggelse som ligger i skråningen nedenfor Sortlandsmarka og strekker seg ned mot kystlinjen. I nord avgrenses området av skiløypa og det sammenhengende naturområdet i marka, mens den sørlige grensen utgjøres av arealer som er disponert for landbruksformål. Det finnes ingen geologisk arv i delområdet.	Middels

I henhold til ngu.no består delområdet av fyllmasse, marin strandavsetning, tykk morene og forvittringsmaterial.



Saubekken som renner fra Saubekktjønnna og Prestelva fra Pestvannet renner sammen ned gjennom delområdet forbi, Prestgården og ned til havet.

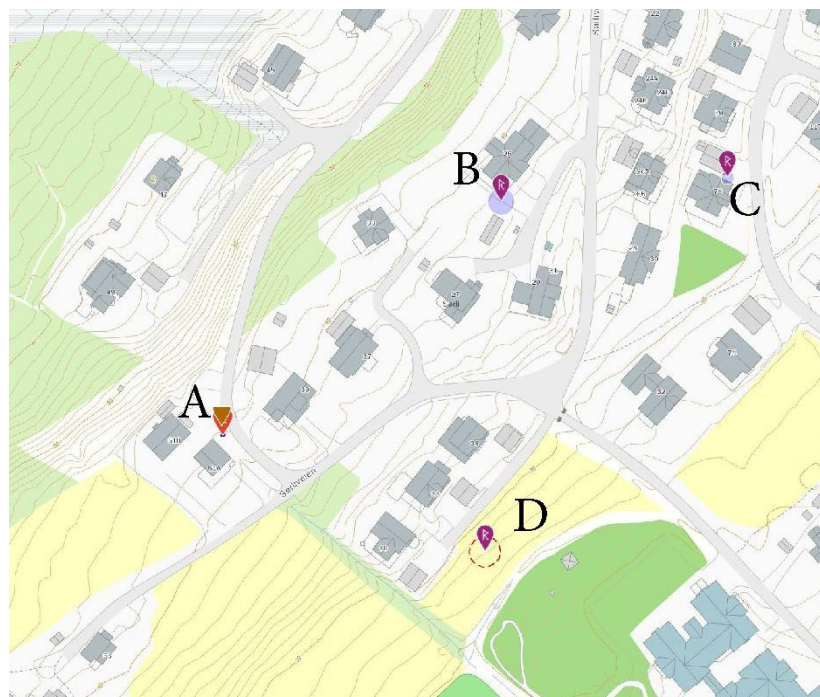
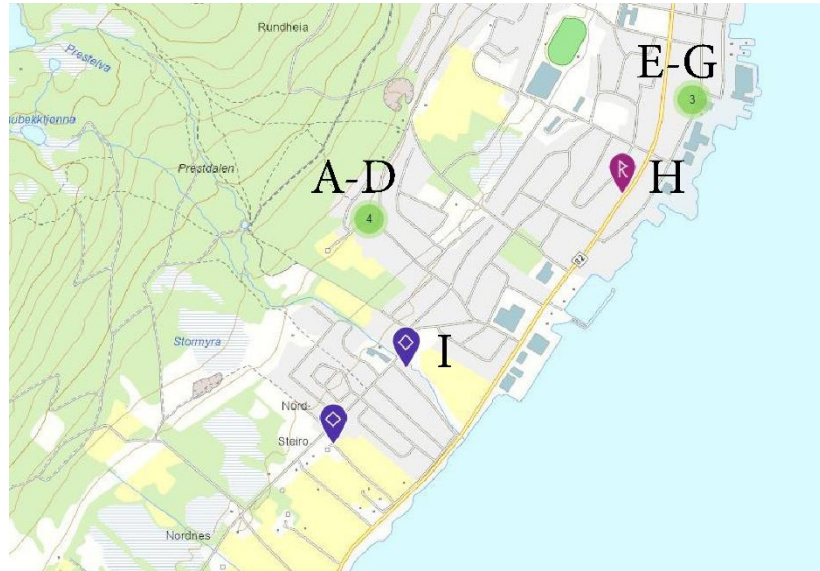
Vassdragsområdet er i REGINE enhet 185.



Romlige forhold og skala	Delområdet ligger i et sørøstvendt skrånende terreng, og er i stor grad preget av tett bebyggelse. I vest avgrenses området av Sortlandsmarka, som utgjør et viktig naturområde som brukes til rekreasjon. Mot øst grenser området til kystlinjen, med direkte kontakt mot havet. I sør ligger arealer mot et mer åpent og kultivert landskap. I nord avsluttes området ved en liten terrengknekk, hvor bebyggelsen fortsatt er til stede, men landskapsformen antyder en naturlig avgrensning.	Stor
Distinkte naturelementer	Delområdet har en tydelig visuell kontakt med det omkringliggende fjellandskapet og havet, som fremstår som dominerende naturelementer. Disse landskapselementene gir en sterk opplevelse av stedets tilknytning til både den skogkledd marka og maritime landskapet.  	Stor
Natursammenhenger	Området inngår i en større landskapsmessig helhet, der den grønne korridoren i Sortlandsmarka danner en viktig forbindelse mellom fjell og kyst. Samspillet mellom marka og havet er visuelt og økologisk fremtredende, og bidrar til å styrke områdets naturpreg og landskapsidentitet. Se illustrasjon over.	Stor

Vegetasjons-dekke og vegetasjons-bruk	Boligbebyggelsen i området er omgitt av private hager med plen og beplantning, noe som bidrar til et grønt preg i nærmiljøet. I tillegg finnes det grønne korridorer som strekker seg gjennom bebyggelsen, og danner visuelle og økologiske forbindelser mellom Sortlandsmarka og kystlinjen. Innenfor delområdet finnes også en åpen flate som benyttes til grasdyrking, samt et mindre myrområde som representerer en naturlig vegetasjonstype med høy økologisk verdi. 	Stor
Aktive naturprosesser	Ikke aktuelt	Liten
Jord- og skogbruk, tamreindrift, fiske og annen utmarksbruk	Ikke aktuelt	Liten
Arealbruk	 Arealet består av næringsvirksomhet, veier, gater og boligbebyggelse.	Stor
Bebyggelsespreg	Næringsområdet ligger plassert langs havnepromenaden, med direkte tilknytning til sjøfronten. Boligbebyggelsen er lokalisert ovenfor næringsområdet og strekker seg videre oppover mot Sortlandsmarka.	Stor
Historie og stedsidentitet	I delområdet finnes 9 arkeologiske minner som består av funnsteder av gjenstander fra Steinalderen, funnstedet av menneskebein,	Middels

gravhauger, funnsted av sverdhandtak og SEFRAK-registrert bygg. Se kart hentet på Kulturminnesøk og beskrivelse av hvert funn (Kulturminnesøk.no):

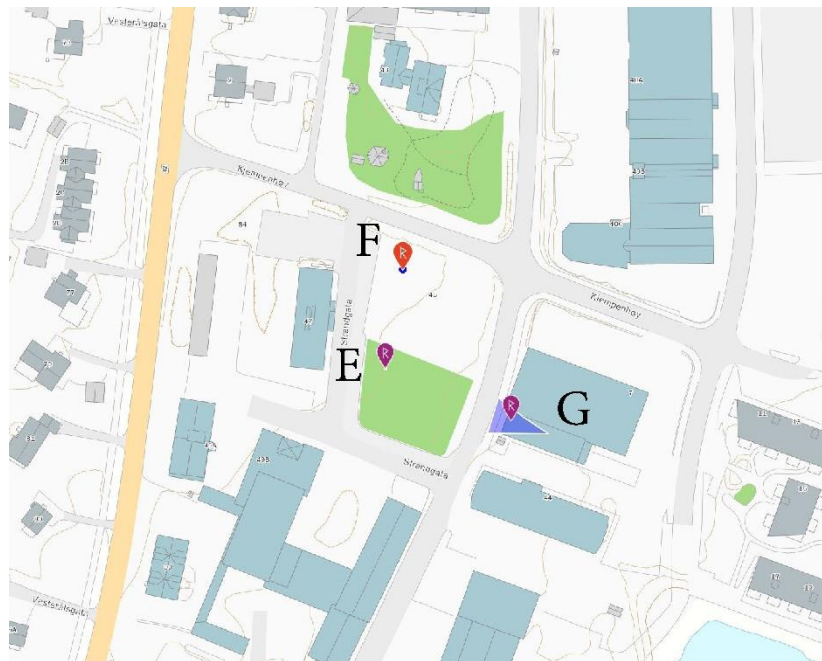


Utsnitt fra kulturminnesøk.no

Arkeologiske minner

- A.** Funnsted for: Flintdolk som nå er tapt. Gjennom Birger Natland er dette gjort kjent, stikket derfor nok ikke helt på meteren, men i hvertfall på samme høyden. (Natland sengeliggende og kunne ikke påvise stedet). Eieren av bruket bor på Aldersheimen på Sortland og ble ikke oppsøkt. Datering: Steinalderen

- B. Fornminne: Gravhaug. Form: Oval rund, buet overflate.**
 Markering: Klar, hever seg i terrenget. Bevoksning: Gressbevakst. Konstruksjon: Jordhaug. Ytre mål: NV-SØ 3,5 m, bredde 2,5 m., høyde inntil 0,6 m. Skade: Haugen synes urørt med unntak av litt i SV-delen, hvor den ene siden skråner bratt. 1999: Det er ikke spor tilbake av gravhaugen. Den er gått tapt i samband med bygging av enebolig (Lamarkvn. 65) eller ved anleggelse av privat veg på sørsida av denne. Ifølge kommunens byggesaksarkiv er byggesaka fra 1978.
 Datering: Steinialderen
- C. Fornminne: Mulig branngrav, nå fjernet. Funnet av far til Walter Starheim, ca. 0,5 m dypt i åker (potetland). Funnet under flat mark uten tegn til steinkonstruksjon over. Kvadratisk iflg. Starheim. Tidligere (før fjerningen av terrassen) gikk en bekkeskjæring): V-dal rett gjennom terrassen like ved X9 4900 U14.**
 Datering: Uviss tid
- D. Skjema mangler**
 Datering: Uviss tid



Arkeologiske minner

E. X7 4900 U14: Bestefar til Rolf Bjørneberg (Didrik Nilsen), hadde ved gravning av bolighus (som var ca. der stabburet i dag står) truffet på menneskebein. Han gravde bort ca. 1/2 parten av liket og lot den andre halvdelen stå urørt der hvor veggen startet slik at halve liket ligger urørt igjen i jorda. Beinene som ble gravd opp ble lagt ned igjen og ligger ca. 0,3 m under overflaten i dag iflg. Rolf Bjørneberg. Under gravning av kabelgrøft traff Rolf Bjørneberg ca. 1,5 m VNV for våninghuset på en steinsetning med 4-5 menneskebein i (større lengre bein): lårbein m.m) som lå i kalksand ca. 0,4-0,5 m dypt for

ca. 10 år siden. Gravens utforming minner om en branngrav. Rolf Bjørnberg mente dog at beinene ikke var brent og således ikke hadde vært utsatt for varme (dessuten gode bevaringsforhold i kalkholdig sand). I en grøft som ble gravd ca. N-S fra våningshuset gjennom området for X6 4900 observerte Rolf Bjørnberg ca. 0,5-1 m dypt rødlig lag med enkelte fragment i som etter beskrivelsen passer overens med rustne jernstykker i. Jorda her er kalkholdig sand. (X6 4900 U14 besto av innsendte oldsaker av jern m.m.). Da Rolf Bjørnberg i 1955 bygde dagens våningshus fant en ingen ben, noe en var obs på, grunnet bestefarens tidligere funn ved bygging av gamle våningshus (nå revet, dagens stabbur ca. på samme plass.) Datering: Flere dateringer

F. Fornminne: Mulig gravhaug: Oval, buet overflate.

Markering: hever seg i terrenget. Bevoksning: Høyt bregnegress vokser på haugen, overtorvet. Konstruksjon: Trolig en blanding av jord og stein (overtorvet). Ytre mål: N-S ca. 25 m, bredde ca. 10 m. Høyde inntil 0,5-1 m, vanskelig grunnet høy bevoksning. Skade: Riksvei 19 synes å gå inn i en del av haugen (ligger lavere enn haugens høyeste punkt). Rolf Bjørnberg mente haugen var større før, bl.a. at den strekte seg lenger S-over og var mere markert. Den sterke bevoksning på haugen stammer fra en potetåker som var på haugen 2-3 års tid iflg. Bjørnberg (haugen besto dog ikke av svart jord som gårdshaugene gjør, men av kalkholdig sand). Jeg brukte X i reg. da jeg er i tvil om dette er en gravhaug. Dog skulle det i &"Kampenhøyområdet" finnes to gravhauger og noen andre kjentes ikke til. Denne haugen ligger dog i veien for en utvidelse av Trafikklagets vaskehall N-over som skal finne sted kommende år. Jeg tør heller ikke påstå at ingen av funnene fra Ts. kan stamme fra haugen. Kari Støren Binns ble umiddelbart underrettet om den mulige haugen og om den planlagte reguleringen av stedet. (En sterk bevoksning vanskeliggjorde registreringen). Historisk kjenner en til sen Vikingetidsbosetning på Langøya i det Karle og hans bror Gunstein bodde her og var med Olav Trygvasson som hans representanter her nord. Bl.a. med på Bjarmelandsferder. Kontrollregistrering 2003: Vei og industriområde, den mulige gravhaugen bør kanskje ansees som tapt. Datering: Flere dateringer.

G. Fornminne: Mulig gravhaug: Oval, buet overflate. Markering: hever seg i terrenget. Bevoksning: Høyt bregnegress vokser på haugen, overtorvet. Konstruksjon: Trolig en blanding av jord og stein (overtorvet). Ytre mål: N-S ca. 25 m, bredde ca. 10 m. Høyde inntil 0,5-1 m, vanskelig grunnet høy bevoksning. Skade: Riksvei 19 synes å gå inn i en del av haugen (ligger lavere enn haugens høyeste punkt). Rolf Bjørnberg mente haugen var større før, bl.a. at den strekte seg lenger S-over og var mere markert. Den sterke bevoksning på haugen stammer fra en potetåker som var på haugen 2-3 års tid iflg. Bjørnberg (haugen besto dog ikke av svart jord som gårdshaugene gjør, men av kalkholdig sand). Jeg brukte X i reg. da jeg er i tvil om dette er en gravhaug. Dog skulle det i &"Kampenhøyområdet" finnes to gravhauger og noen andre kjentes ikke til. Denne haugen ligger dog i veien for en utvidelse av Trafikklagets vaskehall N-over som skal finne sted kommende år. Jeg tør heller ikke påstå at ingen av funnene fra Ts. kan stamme fra haugen. Kari Støren Binns ble umiddelbart underrettet om den mulige haugen og om den planlagte reguleringen av stedet. (En sterk bevoksning vanskeliggjorde registreringen). Historisk kjenner en til

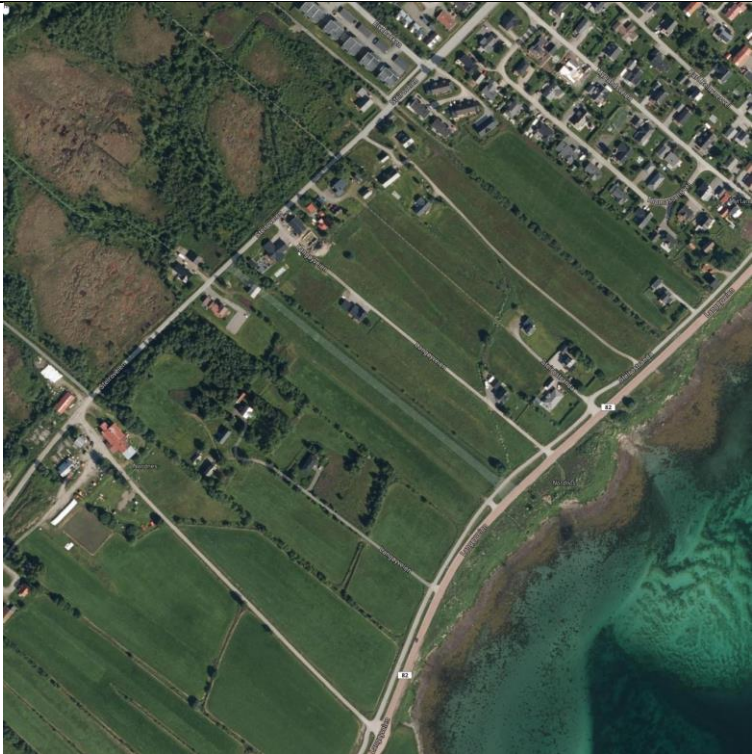
	sen Vikingetidsbosetning på Langøya i det Karle og hans bror Gunstein bodde her og var med Olav Trygvasson som hans representanter her nord. Bl.a. med på Bjarmelandsferder. Kontrollregistrering 2003: Vei og industriområde, den mulige gravhaugen bør kanskje ansees som tappt. Datering: Jernalder.  H. Funnet ved grøftegraving av Birger Natland, innlevert til Tromsø Museum 1967/80. Funnsted for: Jernstykket sterkt forvitret. Ifølge Natland trolig øvre del av et sverd (sverdhåndtak) da der syntes å være merker etter innlegg av annet metall (edlere). NB! Dette stikket ble svært omtrentlig stukket da Birger Natland (finneren) var syk og sengeliggende. Datering: Uviss tid. I. Kulturminneplan for Sortland 2020-2030: Byggeåret for huset kan man anta er 1844, som er årstallet på vindfløyen som er montert på taket. I dag framstår det som et typisk nordlandshus, ei lafta midtgangsstue på tørmur med 1 ½ etasje, bislag og torvtak. Grunnflata er ca. 45 m². Dette taket er lagt etter at huset blei SEFRAK-registrert på 1990-tallet, men sannsynligvis har det opprinnelig vært torvtak. Huset ligger nokså inneklemt i et byggefelt og er i dag fritidsbolig. Huset blei anbefalt verna av fylkeskonservator allerede i 1979. Bygningskroppen, empirevindue og det restaurerte torvtaket gir huset et autentisk preg typisk for nordlandshusene. Datering: 1800 tallet, andre kvartal	
Fastsatt karakter for landskapsbildet	Landskapskarakteren i delområdet defineres av en sørøstvendt skråning, hvor bebyggelsen strekker seg fra Sortlandsmarka og ned mot kystlinjen. Den romlige organiseringen gir store deler av boligområdet direkte nærhet til marka, noe som styrker området tilknytning til natur og friluftsliv.	

	Langs havnepromenaden preges landskapsbildet av næringsvirksomhet etablert på utfylte arealer, som skaper en kontrast til den omkringliggende boligstrukturen. Området er naturlig skjermet mot bølge- og vindpåvirkning fra åpent hav, noe som gir stabile forhold for både bebyggelse og aktivitet langs sjøfronten.
--	--

Delområde C – Landbruksområde sør før delområde C		
Forhold ved landskapet	Beskrivelse	Betydning for landskapsbildets karakter
Geologi, landformer, og vannforekomster	Delområde C er lokalisert sør for den eksisterende tettbebyggelsen og utgjør en overgangssone mellom urbane strukturer og det åpne kulturlandskapet. Området preges hovedsakelig av dyrket mark, noe som vitner om en langvarig landbruksmessig bruk. I tillegg finnes det enkelte spredte boliger og en gjennomgående vei som knytter området til omkringliggende bebyggelse og infrastruktur. Det finnes ingen geologisk arv i delområdet. I henhold til ngu.no består delområdet av marin strandavsetning  <i>Utsnitt fra ngu.no.</i> Det er ingen elvedrag i delområde C.	Liten
Romlige forhold og skala	Området karakteriseres av et svakt sørøstvendt skrånende terreng som strekker seg fra Sortlandsmarka og ned mot kystlinjen. Denne naturlige helningen gir området en myk overgang fra innlandet til havet og visuelle forbindelser mot sjøen. Landskapsrommet fremstår som åpent og oversiktlig, med få visuelle barrierer. Den lave vegetasjonen og det sparsomme innslaget av bebyggelse gir lange siktlinjer og en opplevelse av romslighet som gjør at man opplever området som romslig og uforstyrret.	

	 Utsikt opp mot Sortlandsmarka. Bilde fra www.google.no/maps  Utsikt ut mot havet. Bilde fra www.google.no/maps	
Distinkte naturelementer	Havet i forgrunnen og utsikten mot fjellandskapet i bakgrunnen utgjør markante og karakteristiske naturelementer i landskapet, som vist på bildet ovenfor.	Middels
Natursammenhenger	Landbruksområdene og den grønne korridoren danner en sammenhengende landskapsstruktur som videre knytter seg til Sortlandsmarka, og bidrar til økologisk kontinuitet og visuell helhet i landskapet.	Middels
Vegetasjonsdekke og vegetasjons-bruk		Middels

	Området preges hovedsakelig av dyrket mark, noe som vitner om en langvarig landbruksmessig bruk og gir landskapet et åpent og ryddig preg.	
Aktive naturprosesser	Arealet benyttes til grasdyrking, noe som representerer en aktiv naturprosess der jorda bearbeides og vegetasjonen forvaltes gjennom regelmessig slått og vekstsykluser. 	Stor
Jord- og skogbruk, tamreindrift, fiske og annen utmarksbruk	Området består av jordbruksmark som i hovedsak benyttes til grasdyrking, noe som reflekterer aktiv arealbruk og bidrar til opprettholdelsen av kulturlandskapet.	Stor
Arealbruk	Arealet består av jordbruksmark, vei, gater og hus.	Middels
Bebyggelsespreg	Det finnes enkelte spredte boliger i området.	Middels

		
Historie og stedsidentitet	I delområde C finnes det våningshus fra 1855. Se kart hentet på Kulturminnesøk (Kulturminnesok.no):  <i>Inne på Kulturminnesok.no står det følgende:</i> J. Tunet viser utviklingen av gårdsbebyggelse over mer enn hundre år. Det eldste våningshuset er fra 1855, senere kom et nytt våningshus i 1922, fjøs fra 1940-tallet og torvskjå fra ca. 1930. Et bolighus fra 1976 står også på eiendommen. Huset fra 1855, en 1 ½-etasjes midtgangsstue, ble flyttet på tunet da det nye våningshuset kom. Det har original bordkledning, fyllingsdør og omramminger, og fikk nytt tak i 2018. Huset fra 1922 har typiske trekk fra midtpipehus med lappskifer og takutstikk. Fjøset og torvskjåen har originale detaljer, og torvskjåen ble flyttet i 1974 da Steiroveien ble anlagt.	
Fastsatt karakter for landskapsbildet	Delområdet har et begrenset areal og preges av et svakt skrånende, sørøstvendt terreng. Landskapskarakteren defineres av en kombinasjon av spredt boligbebyggelse, lokal infrastruktur i form av vei og gater, samt jordbruksarealer som benyttes til grasdyrking. Området ligger i nær tilknytning til sjøen, med orientering mot sørøst, noe som gir en skjermet beliggenhet med begrenset eksponering for bølger og vind fra det åpne havet.	

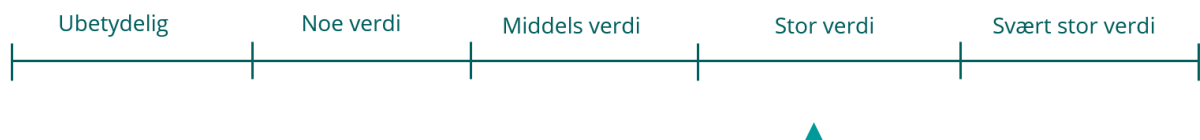
4 Verdivurdering

Kriteriene i *tabell 2-5, 2-6, 2-8 og 2-9* ligger til grunn for vurderingene.

Delområde A:

Verdikriterier	Uten betydning for KU	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
Inngrepsgrad				x	
Naturvariasjon				x	
Distinkte elementer				x	
Mangfold				x	
Særpreg				x	
Sammenhenger				x	
Tilhørighet/identitet				x	
Visuell karakter				x	
Landskapsvernområder og nasjonalparker	x				
Kulturmiljøer og landskap av nasjonal interesse (tidl. KULA)	x				
Utvalgte kulturlandskap i jordbruket	x				
Verdifulle kulturlandskap	x				

Samlet verdi:



Begrunnelse for samlet verdi:

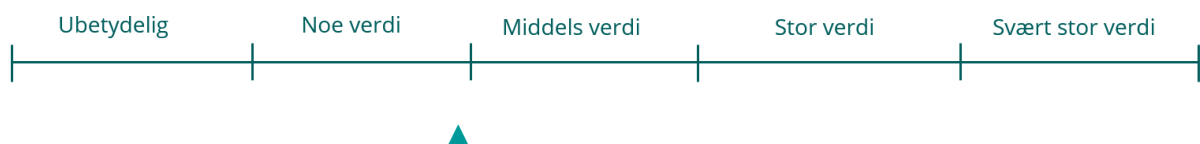
Området har få tekniske inngrep, med unntak av etablerte turløyper, lysløype og et lekeområde. Det inngår som en del av et større sammenhengende naturområde som strekker seg opp mot fjellene, og har stor lokal betydning både som rekreasjonsområde og som landskapselement. Landskapet består hovedsakelig av naturlandskap med variasjon i naturtyper som skog, lyngvegetasjon og bekker, noe som gir området en tydelig og sammensatt landskapskarakter.

Det visuelle uttrykket preges av et mangfold av natur- og friluftslivselementer. Området har en klar sammenheng med omkringliggende marka og fjellområder. Landskapet fremstår som balansert, lett lesbart og oversiktlig. På bakgrunn av disse kvalitetene vurderes området til å ha en samlet verdi som **stor verdi**.

Delområde B:

Verdikriterier	Uten betydning for KU	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
Inngrepsgrad		x			
Naturvariasjon		x			
Distinkte elementer			x		
Mangfold		x			
Særpreg		x			
Sammenhenger		x			
Tilhørighet/identitet			x		
Visuell karakter			x		
Landskapsvernområder og nasjonalparker	x				
Utvalgte kulturlandskap i jordbruket	x				
Verdifulle kulturlandskap	x				

Samlet verdi:



Begrunnelse for samlet verdi:

Landskapet i delområde B er sterkt preget av menneskelig påvirkning, med tydelig innslag av bebyggelse, infrastruktur og næringsområder. *Naturlige variasjoner* er begrenset, men byens plassering i skrånende terreng mot havet gir mange boliger utsikt mot sjø og fjell – et *distinkt landskapselement* som tilfører middels verdi.

Området inneholder enkelte grønne lunger, har lett tilgang til marka, begrenset jordbruksareal og noen kulturhistoriske spor. Dette gir delområdet noe verdi under kriteriet *mangfold*. Næringsstruktur på utfyllingsarealer, veier og boligfelt gir landskapet lav grad av *særpreg*.

Sammenhenger mellom landskapselementer og historiske spor har primært lokal betydning, og gir noe middels verdi under kriteriet *tilhørighet og identitet*. Den visuelle karakteren vurderes som middels: landskapet er lesbart og balansert, med næringsvirksomhet langs sjøen og boligbebyggelse som strekker seg oppover mot marka. Terrengformene understreker veisystemets struktur, og deler området i to med åser på hver side.

Samlet vurderes delområde B til å ha **noe/middels verdi**.

Verdikart



Figur 4-2. Verdikart: gul=noe verdi. (50% transparens). Planområde vist inne på delområde B.

Delområde C:

Verdikriterier	Uten betydning for KU	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
Inngrepsgrad			x		
Naturvariasjon		x			
Distinkte elementer				x	
Mangfold		x			
Særpreg		x			
Sammenhenger		x			
Tilhørighet/identitet			x		
Visuell karakter			x		
Landskapsvernområder og nasjonalparker	x				
Utvalgte kulturlandskap i jordbruket	x				
Verdifulle kulturlandskap	x				

Samlet verdi:Begrunnelse for samlet verdi:

Delområde C fremstår som sammenhengende naturområde med begrenset bebyggelse noe som gir området middels verdi når det gjelder inngrepsgrad. Landskapet domineres av dyrket mark og selv om det mangler større *variasjon i naturtyper* gir landbruksaktiviteten noe verdi.

Utsikten og nærheten til både hav og fjell gir området *distinkt element* med høy opplevelsesverdi. Kombinasjon av landbruk og kort avstand til tettbebyggelse gir området noe verdi under kriteriene *mangfold* og *særpreg*.

Området har vanlig forekommende landskap med noe *særpreg* når det kommer til den dyrkede marken og nærheten av både marken og havet og får noe verdi for det. Delområdet inneholder kulturminner i form av gårdstun som dokumenterer utviklingen av gårdsdrift og boligtyper over mer enn hundre år. Dette gir området middels verdi under kriteriet *tilhørighet og identitet* med særlig betydning for lokal kontekst.

Delområdet er lite og oversiktlig, med lesbart landskap i et skrånende terreng. Det består hovedsakelig av landbruksåkrer som ligger i nær tilknytning til både hav og marka. Den *visuelle karakteren* vurderes som middels, med tydelig romlig struktur og god lesbarhet.

Samlet verdi for delområde C vil ha **middels verdi**.



Figur 4-3. Verdikart: lys orange=middel verdi. (50% transparens). Planområde vist inne på delområde C.

Sammenstilling av verdiene

Tabellen under viser sammenstilling av verdiene for delområdene:

Delområde	Beskrivelse	Verdi
Delområde A	Få tekniske inngrep, stort sammenhengende naturområde med løvskog, lyngvegetasjon og bekker som gir en tydelig og sammensatt landskapskarakter.	Stor
Delområde B	Plasseringen i skrånende terreng mot havet, nærhet til hav og fjell. Enkelte grønne lunger, lett tilgang til marka, begrenset jordbruksareal og noen kulturhistoriske spor.	Noe
Delområde C	Plasseringen i skrånende terreng mot havet, nærhet til hav og fjell. Sammenhengende naturområde med begrenset bebyggelse. Tydelig romlig struktur og god lesbarhet.	Middels



Figur 4-4. Verdikart for alle delområdene A, B og C for fagtema landskap.

5 Vurdering av påvirkning

5.1 Vurdering av påvirkning for delområde A

Alternativ 1



Figur 5-1. Illustrasjon – Alternativ 1. Utarbeidet av Norconsult

Alternativ 2



Figur 5-2. Illustrasjon – Alternativ 2. Utarbeidet av Norconsult.

Alternativ 1

Påvirknings-faktorer	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Synlighet	Tiltaket er istandsatt slik at det faller naturlig inn i landskapsbildet. Tiltaket framhever landskapskvaliteter innen planområdet og/eller i omgivelsene. Tiltaket har blitt et positivt blikkfang. Tiltaket medfører istandsetting av ødelagt/sterkt forringet landskap.	Tiltaket har samme fremtoning i landskapsbildet som før inngrepet.	Tiltaket medfører noe økt synlighet i brudd med tiltakets nære omgivelser. Tiltakets fjernvirkning er liten eller ikke påvirket.	Tiltaket medfører vesentlig økt synlighet i landskapet i nære omgivelser. Tiltakets fjernvirkning er negativ i noen grad i form av skjemmende inngrep og/eller bygde elementer.	Både tiltakets nær- og fjernvirkning er vesentlig negativ, og skjømmer landskapet visuelt i stor grad i form av skjemmende inngrep og/eller bygde elementer.
Fragmentering	Tiltaket skaper nye eller bygger opp ødelagte landskapssammenhenger, og/eller fremhever kvaliteter knyttet til helhet, struktur og lesbarhet.	Tiltaket medfører ikke endringer i landskapssammenhenger eller kvaliteter knyttet til helhet, struktur eller lesbarhet.	Tiltaket bryter delvis med landskapssammenhenger. Tiltaket medfører noe forringelse av kvaliteter knyttet til helhet og struktur, og har dårlig lesbarhet.	Tiltaket bryter landskapssammenheng er. Tiltaket skaper et uryddig og uoversiktlig landskap i utredningsområdet.	Tiltaket bryter viktige landskapssammenhenger innad og ut over utredningsområdet. Tiltaket skaper et uryddig og uoversiktlig landskap uten struktur.
Skala	Tiltaket har en god tilpasning til skalaen i landskapet, eller fremhever denne.	Tiltaket er tilpasset skalaen i landskapet, eller er underordnet denne.	Tiltaket dominerer noe over landskapets skala, og/eller er ikke tilpasset landskapets skala.	Tiltaket dominerer i stor grad, og/eller er i brudd, over landskapets skala.	Tiltaket dominerer over landskapets skala, og/eller er i vesentlig brudd med landskapets skala.
Formgivning	Tiltaket tilfører verdi til et monotont eller forringet landskap. Tiltaket er forankret i landskapet ved hjelp av formgivning, farge- og materialbruk, og har et balansert uttrykk.	Tiltaket har samme formspråk som førsituasjonen.	Tiltaket gir et ubalansert inntrykk. Tiltaket har tilfeldig formgivning og materialbruk. Tiltaket bidrar til et monotont eller uryddig inntrykk.	Tiltaket mangler bevisst formgivning, farge og/eller materialbruk. Tiltaket bidrar til et monotont eller kaotisk inntrykk.	Tiltaket mangler forankring i landskapet, og formgivning, farge og/eller materialbruk er uheldig. Tiltaket gir et monotont eller kaotisk inntrykk.
Tilhørighet/identitet	Tiltaket ivaretar og/eller forsterker tilhørighet/identitet i området. Tiltaket har gitt nytt og positivt innhold til et ubetydelig eller negativt ladet sted.	Tiltaket medfører ingen endring av tilhørighet, identitet eller brukeropplevelse, gjenskap eller kompensert.	Tiltaket fører til at tilhørighet, identitet eller brukeropplevelse er noe brutt eller forstyrret.	Tiltaket fører til at tilhørighet identitet eller brukeropplevelse er brutt eller forstyrret i en slik grad at dagens referanser ikke er gjenkjennbare. Tiltaket fremstår uten sammenheng med historisk og/eller følelsesmessig tilhørighet og identitet.	Tiltaket har ødelagt tilhørighet, identitet eller brukeropplevelse. Tiltaket oppleves som fremmed i landskapet.
Samlet påvirkning: Forbedret Ubetydelig endring Noe forringet Forringet Sterkt forringet 					

Begrunnelse:

Påvirkning ift. synlighet vurderes som ubetydelig. Tiltaket innledes med en bred grønn buffersone, og byggehøyden er begrenset slik at den ikke overstiger høyden på eksisterende skiløype. Dette bidrar til at tiltaket i liten grad vil være synlig i landskapet.

På bakgrunn av den brede grønne buffersonen og lav byggehøyde medfører tiltaket ubetydelige endringer i landskapssammenhenger eller kvaliteter knyttet til helhet, struktur eller lesbarhet.

Tiltaket er utformet med hensyn til tiltakets skala, og fremstår som integrert i den eksisterende terrengstrukturen og viderefører dermed formspråket fra dagens situasjon. Tiltaket medfører derfor ingen endring av tilhørighet, identitet eller brukeropplevelse.

Totalt ender samlet påvirkning på **noe forringet**.

Alternativ 2

Påvirknings-faktorer	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Synlighet	Tiltaket er istandsatt slik at det faller naturlig inn i landskapsbildet. Tiltaket framhever landskapskvaliteter innen planområdet og/eller i omgivelsene. Tiltaket har blitt et positivt blikkfang. Tiltaket medfører istandsetting av ødelagt/sterkt forringet landskap.	Tiltaket har samme fremtoning i landskapsbildet som før inngrepet.	Tiltaket medfører noe økt synlighet i brudd med tiltakets nære omgivelser. Tiltakets fjernvirkning er liten eller ikke påvirket.	Tiltaket medfører vesentlig økt synlighet i landskapet i nære omgivelser. Tiltakets fjernvirkning er negativ i noen grad i form av skjemmende inngrep og/eller bygde elementer.	Både tiltakets nær- og fjernvirkning er vesentlig negativ, og skjømmer landskapet visuelt i stor grad i form av skjemmende inngrep og/eller bygde elementer.
Fragmentering	Tiltaket skaper nye eller bygger opp ødelagte landskapssammenhenger, og/eller fremhever kvaliteter knyttet til helhet, struktur og lesbarhet.	Tiltaket medfører ikke endringer i landskapssammenhenger eller kvaliteter knyttet til helhet, struktur eller lesbarhet.	Tiltaket bryter delvis med landskapssammenhenger. Tiltaket medfører noe forringelse av kvaliteter knyttet til helhet og struktur, og har dårlig lesbarhet.	Tiltaket bryter landskapssammenhenger. Tiltaket skaper et uryddig og uoversiktlig landskap i utredningsområdet.	Tiltaket bryter viktige landskapssammenhenger innad og ut over utredningsområdet. Tiltaket skaper et uryddig og uoversiktlig landskap uten struktur.
Skala	Tiltaket har en god tilpasning til skalaen i landskapet, eller fremhever denne.	Tiltaket er tilpasset skalaen i landskapet, eller er underordnet denne.	Tiltaket dominerer noe over landskapets skala, og/eller er ikke tilpasset landskapets skala.	Tiltaket dominerer i stor grad, og/eller er i brudd, over landskapets skala.	Tiltaket dominerer over landskapets skala, og/eller er i vesentlig brudd med landskapets skala.
Formgivning	Tiltaket tilfører verdi til et monotont eller	Tiltaket har samme	Tiltaket gir et ubalansert inntrykk.	Tiltaket mangler bevisst formgivning, farge	Tiltaket mangler forankring i landskapet, og

	forringet landskap. Tiltaket er forankret i landskapet ved hjelp av formgivning, farge- og materialbruk, og har et balansert uttrykk.	formspråk som førsituasjonen.	Tiltaket har tilfeldig formgivning og materialbruk. Tiltaket bidrar til et monotont eller uryddig inntrykk.	og/eller materialbruk. Tiltaket bidrar til et monotont eller kaotisk inntrykk.	formgivning, farge og/eller materialbruk er uheldig. Tiltaket gir et monotont eller kaotisk inntrykk.
Tilhørighet/identitet	Tiltaket ivaretar og/eller forsterker tilhørighet/identitet i området. Tiltaket har gitt nytt og positivt innhold til et ubetydelig eller negativt ladet sted.	Tiltaket medfører ingen endring av tilhørighet, identitet eller brukeropplevelse, gjenskap eller kompensert.	Tiltaket fører til at tilhørighet, identitet eller brukeropplevelse er noe brutt eller forstyrret.	Tiltaket fører til at tilhørighet identitet eller brukeropplevelse er brutt eller forstyrret i en slik grad at dagens referanser ikke er gjenkjennbare. Tiltaket fremstår uten sammenheng med historisk og/eller følelsesmessig tilhørighet og identitet.	Tiltaket har ødelagt tilhørighet, identitet eller brukeropplevelse. Tiltaket oppleves som fremmed i landskapet.

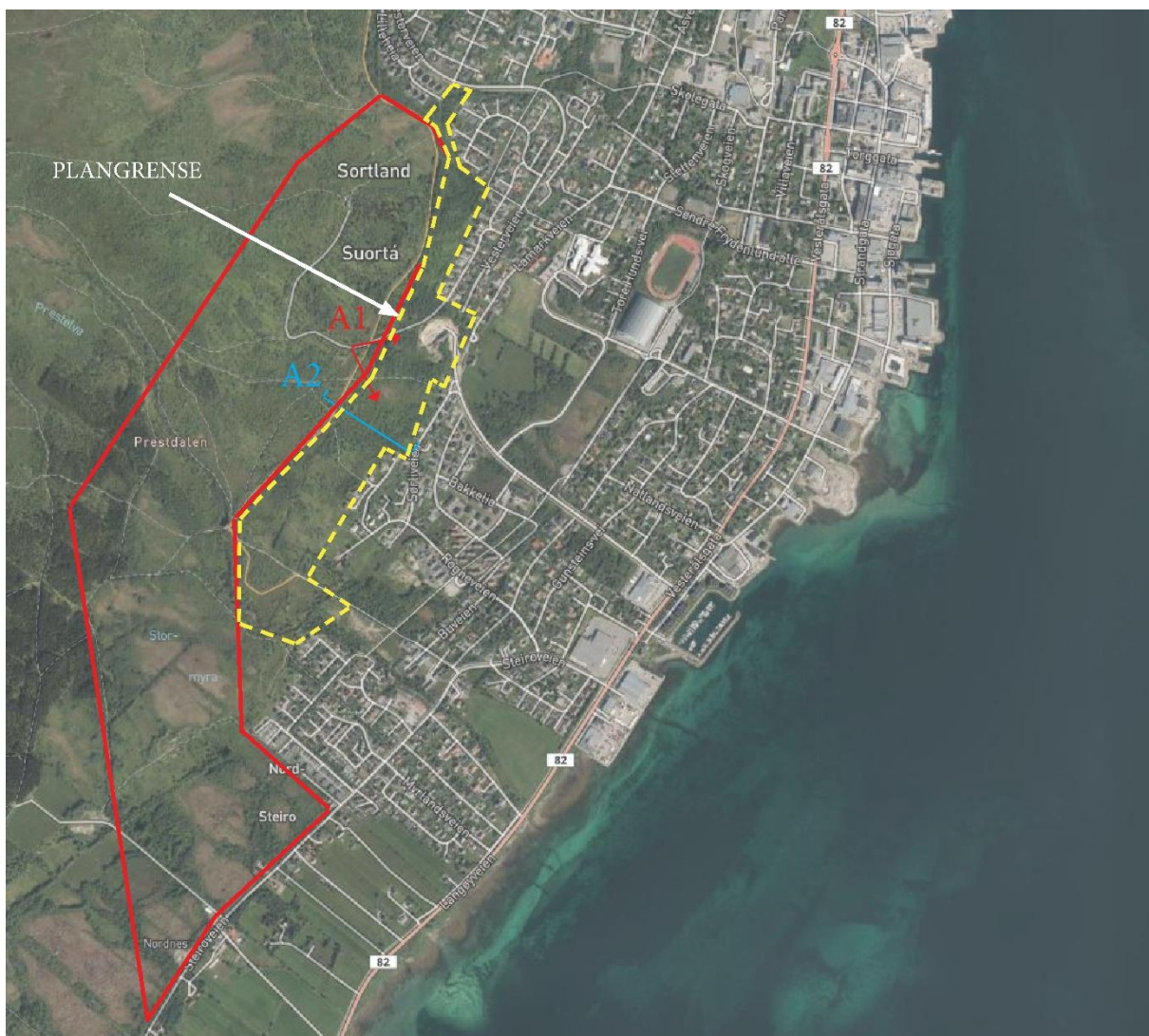
Samlet påvirkning:**Begrunnelse:**

Den visuelle påvirkningen vurderes som noe forringet. Tiltaket medfører en økt synlighet i landskapsbildet som i dag fremstår som et sammenhengende skogsområde. Eksisterende vegetasjon fungerer i dag som en visuell barriere mot bebyggelsen fra Sortlandsmarka, men denne skjermingen reduseres noe som følge av tiltaket, og planlagt bebyggelse vil i tillegg strekke seg høyere opp i terrenget enn dagens situasjon, noe som øker synligheten i landskapsbildet.

Når det kommer til fragmentering vurderes tiltaket ikke til å påføre endringer i landskapssammenhenger eller kvaliteter knyttet til helhet, struktur eller lesbarhet. Den planlagte bebyggelse er godt tilpasset i terrenget, og det etableres en grønn sone mellom ny bebyggelse og eksisterende lysløype. I tillegg opprettholdes eksisterende stiforbindelser ned mot eksisterende boligområde.

Tiltaket dominerer noe over landskapets skala da den planlagte bebyggelsen vil ha økt synlighet og strekker seg høyere enn dagens struktur. Tiltaket har samme formspråk som eksisterende boligbebyggelse, men gir et litt mer ubalansert inntrykk enn dagens landskapsbilde som kun består av vegetasjon.

Totalt ender samlet påvirkning på **noe forringet**.



Figur 5-3: Kartutsnittet under viser hvor det er vist ståsted fra delområde A og hvor det er tatt utsnitt (synlighetskart).

I dag fra Sortlandsmarka (ståsted A1):



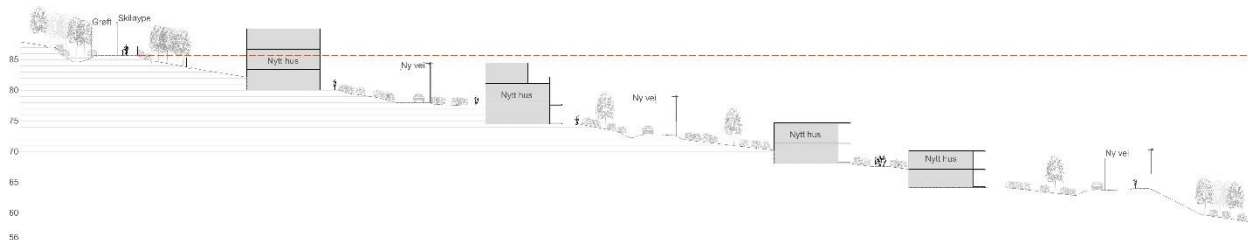
Alternativ 1 fra Sortlandsmarka (ståsted A1):



Alternativ 2 fra Sortlandsmarka (ståsted A1):



Snitt A2 (ogs) under viser den nedre delen av Sortlandsmarka med skiløypen som referansepunkt. Den brunrødestiplede linjen illustrerer maksimal byggehøyde i alternativ 1, som er tilpasset slik at bebyggelsen ikke overstiger høyden på eksisterende skiløype. I tillegg visualiserer snittet hvordan en mulig fremtidig utbygging kan fremstå i landskapet, i alternativ 2.



Fastsatt karakter for landskapsbildet i delområde A

Landskapskarakteren i delområdet preges av en tydelig naturlig karakter, dominert av løvskog som strekker seg opp mot fjellet. Denne vegetasjonen bidrar til å bevare området grønt og urørt uttrykk, og skaper en visuell sammenheng mellom skog og fjell. Området ligger i en sørøstvendt skråning, noe som gir gode solforhold og en åpen utsikt over nærliggende bebyggelse, samt mot fjorden med fjellandskap på motsatt side. Områdets plassering gir enkel og direkte tilgang til nærliggende turområder, og fungerer som en viktig inngangsport til marka for byens innbyggere.

Alternativ 1 - Påvirkning av landskapskarakteren for utredningsområdet:

Alternativ 1, som baserer seg på dagens situasjon i planområdet og arealdisponeringen i gjeldende kommunedelplan, vurderes å medføre *ubetydelige endringer* i landskapskarakteren for delområde A. Dette underbygges av illustrasjon A1 for alternativ 1, og snitt A2, som viser at byggehøyden er begrenset slik at den ikke overstiger høyden på eksisterende skiløype. I tillegg etableres en bred grønn buffersone, noe som bidrar til å bevare området visuelle struktur og landskapets helhet.

Alternativ 2 - Påvirkning av landskapskarakteren for utredningsområdet:

De nye tiltakene som hjemles vurderes å ha *noe forringet* påvirkning på landskapskarakteren for delområde A. Dette underbygges av illustrasjon A1 for alternativ 2, og snitt A2, som viser at tiltaket dominerer noe over landskapets skala da den planlagte bebyggelsen vil ha økt synlighet og strekke seg høyere enn dagens struktur. Eksisterende vegetasjon fungerer i dag som en visuell barriere mot bebyggelsen fra Sortlandsmarka, men denne skjermingen reduseres noe som følge av tiltaket, spesielt på vinteren når trærne mister løv.

5.2 Vurdering av påvirkning

Delområde B

Alternativ 1



Figur 5-4. Illustrasjon. Utarbeidet av Norconsult

Alternativ 2



Figur 5-5. Illustrasjon. Utarbeidet av Norconsult

Alternativ 1

Påvirknings-faktorer	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Synlighet	Tiltaket er istandsatt slik at det faller naturlig inn i landskapsbildet. Tiltaket framhever landskapskvaliteter innen planområdet og/eller i omgivelsene. Tiltaket har blitt et positivt blikkfang. Tiltaket medfører istandsetting av ødelagt/sterkt forringet landskap.	Tiltaket har samme fremtoning i landskapsbildet som før inngrepet.	Tiltaket medfører noe økt synlighet i brudd med tiltakets nære omgivelser. Tiltakets fjernvirkning er liten eller ikke påvirket.	Tiltaket medfører vesentlig økt synlighet i landskapet i nære omgivelser. Tiltakets fjernvirkning er negativ i noen grad i form av skjemmende inngrep og/eller bygde elementer.	Både tiltakets nær- og fjernvirkning er vesentlig negativ, og skjømmer landskapet visuelt i stor grad i form av skjemmende inngrep og/eller bygde elementer.
Fragmentering	Tiltaket skaper nye eller bygger opp ødelagte landskapssammenhenger, og/eller fremhever kvaliteter knyttet til helhet, struktur og lesbarhet.	Tiltaket medfører ikke endringer i landskapssammenhenger eller kvaliteter knyttet til helhet, struktur eller lesbarhet.	Tiltaket bryter delvis med landskapssammenheng er. Tiltaket medfører noe forringelse av kvaliteter knyttet til helhet og struktur, og har dårlig lesbarhet.	Tiltaket bryter landskapssammenheng er. Tiltaket skaper et uryddig og uoversiktlig landskap i utredningsområdet.	Tiltaket bryter viktige landskapssammenhenger innad og ut over utredningsområdet. Tiltaket skaper et uryddig og uoversiktlig landskap uten struktur.
Skala	Tiltaket har en god tilpasning til skalaen i landskapet, eller fremhever denne.	Tiltaket er tilpasset skalaen i landskapet, eller er underordnet denne.	Tiltaket dominerer noe over landskapets skala, og/eller er ikke tilpasset landskapets skala.	Tiltaket dominerer i stor grad, og/eller er i brudd, over landskapets skala.	Tiltaket dominerer over landskapets skala, og/eller er i vesentlig brudd med landskapets skala.
Formgivning	Tiltaket tilfører verdi til et monotont eller forringet landskap. Tiltaket er forankret i landskapet ved hjelp av formgivning, farge- og materialbruk, og har et balansert uttrykk.	Tiltaket har samme formspråk som førsituasjonen.	Tiltaket gir et ubalansert inntrykk. Tiltaket har tilfeldig formgivning og materialbruk. Tiltaket bidrar til et monotont eller uryddig inntrykk.	Tiltaket mangler bevisst formgivning, farge og/eller materialbruk. Tiltaket bidrar til et monotont eller kaotisk inntrykk.	Tiltaket mangler forankring i landskapet, og formgivning, farge og/eller materialbruk er uheldig. Tiltaket gir et monotont eller kaotisk inntrykk.
Tilhørighet/identitet	Tiltaket ivaretar og/eller forsterker tilhørighet/identitet i området. Tiltaket har gitt nytt og positivt innhold til et ubetydelig eller negativt ladet sted.	Tiltaket medfører ingen endring av tilhørighet, identitet eller brukeropplevelse, gjenskapet eller kompensert.	Tiltaket fører til at tilhørighet, identitet eller brukeropplevelse er noe brutt eller forstyrret.	Tiltaket fører til at tilhørighet identitet eller brukeropplevelse er brutt eller forstyrret i en slik grad at dagens referanser ikke er gjenkjennbare. Tiltaket fremstår uten sammenheng med historisk og/eller følelsesmessig tilhørighet og identitet.	Tiltaket har ødelagt tilhørighet, identitet eller brukeropplevelse. Tiltaket oppleves som fremmed i landskapet.
Samlet påvirkning: 					

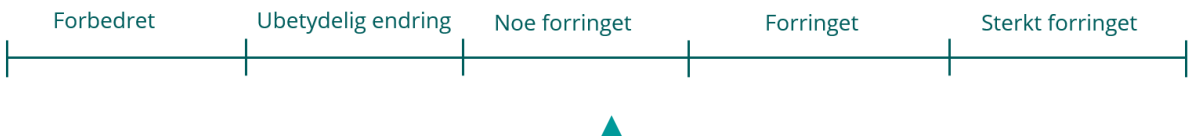
Begrunnelse:

Utbyggingen består mesteparten av eneboliger i samme stil som eksisterende boliger som utvides direkte fra eksisterende bebyggelse. I tillegg er det planlagt hager og grønne lunger. Synligheten vil likevel endres fra dagens situasjon med grunn grønnkledd vegetasjonsdekke. Tiltaket er tilpasset skalaen i landskapet og får ubetydelig endring på det. Dersom tiltaket blir en naturlig utvidelse av eksisterende boligbebyggelse med en del grønne lunger vurderes tiltaket til å ha likt formspråk som dagens situasjon. Tiltaket ivaretar tilhørigheten i området med utvikling av boligbebyggelsen og grønne lunger og tilrettelagte stier opp i marken. Ettersom tiltaket innebærer bygging på et urørt vegetasjonsområde med trær og lyng, vurderes påvirkningen noe forringet, grunnet tap av naturlig dekke og økt boligbebyggelse – til tross for at tiltaket er tilpasset landskapets skala og inkluderer grønne lunger.

Totalt ender samlet påvirkning på **noe forringet endring**

Alternativ 2

Påvirknings-faktorer	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Synlighet	Tiltaket er istandsatt slik at det faller naturlig inn i landskapsbildet. Tiltaket framhever landskapskvaliteter innen planområdet og/eller i omgivelsene. Tiltaket har blitt et positivt blikkfang. Tiltaket medfører istandsetting av ødelagt/sterkt forringet landskap.	Tiltaket har samme fremtoning i landskapsbildet som før inngrepet.	Tiltaket medfører noe økt synlighet i brudd med tiltakets nære omgivelser. Tiltakets fjernvirkning er liten eller ikke påvirket.	Tiltaket medfører vesentlig økt synlighet i landskapet i nære omgivelser. Tiltakets fjernvirkning er negativ i noen grad i form av skjemmende inngrep og/eller bygde elementer.	Både tiltakets nær- og fjernvirkning er vesentlig negativ, og skjømmer landskapet visuelt i stor grad i form av skjemmende inngrep og/eller bygde elementer.
Fragmentering	Tiltaket skaper nye eller bygger opp ødelagte landskapssammenhenger, og/eller fremhever kvaliteter knyttet til helhet, struktur og lesbarhet.	Tiltaket medfører ikke endringer i landskapssammenhenger eller kvaliteter knyttet til helhet, struktur eller lesbarhet.	Tiltaket bryter delvis med landskapssammenheng. Tiltaket medfører noe forringelse av kvaliteter knyttet til helhet og struktur, og har dårlig lesbarhet.	Tiltaket bryter landskapssammenheng. Tiltaket skaper et uryddig og uoversiktlig landskap i utredningsområdet.	Tiltaket bryter viktige landskapssammenhenger innad og ut over utredningsområdet. Tiltaket skaper et uryddig og uoversiktlig landskap uten struktur.
Skala	Tiltaket har en god tilpasning til skalaen i landskapet, eller fremhever denne.	Tiltaket er tilpasset skalaen i landskapet, eller er underordnet denne.	Tiltaket dominerer noe over landskapets skala, og/eller er ikke tilpasset landskapets skala.	Tiltaket dominerer i stor grad, og/eller er i brudd, over landskapets skala.	Tiltaket dominerer over landskapets skala, og/eller er i vesentlig brudd med landskapets skala.
Formgivning	Tiltaket tilfører verdi til et monotont eller forringet landskap. Tiltaket er forankret i landskapet ved hjelp av formgivning, farge- og materialbruk, og har et balansert uttrykk.	Tiltaket har samme formspråk som førsituasjonen.	Tiltaket gir et ubalansert inntrykk. Tiltaket har tilfeldig formgivning og materialbruk. Tiltaket bidrar til et monotont eller uryddig inntrykk.	Tiltaket mangler bevisst formgivning, farge og/eller materialbruk. Tiltaket bidrar til et monotont eller kaotisk inntrykk.	Tiltaket mangler forankring i landskapet, og formgivning, farge og/eller materialbruk er uheldig. Tiltaket gir et monotont eller kaotisk inntrykk.

Tilhørighet/identitet	Tiltaket ivaretar og/eller forsterker tilhørighet/identitet i området. Tiltaket har gitt nytt og positivt innhold til et ubetydelig eller negativt ladet sted.	Tiltaket medfører ingen endring av tilhørighet, identitet eller brukeropplevelse, gjenskap eller kompensert.	Tiltaket fører til at tilhørighet, identitet eller brukeropplevelse er noe brutt eller forstyrret.	Tiltaket fører til at tilhørighet identitet eller brukeropplevelse er brutt eller forstyrret i en slik grad at dagens referanser ikke er gjenkjennbare. Tiltaket fremstår uten sammenheng med historisk og/eller følelsesmessig tilhørighet og identitet.	Tiltaket har ødelagt tilhørighet, identitet eller brukeropplevelse. Tiltaket oppleves som fremmed i landskapet.
Samlet påvirkning:  Begrunnelse: Utbyggingen består hovedsakelig av eneboliger i samme stil som eksisterende bebyggelse, og utvides direkte fra denne. Det planlegges også hager og grønne lunger, og tiltaket er tilpasset landskapets skala. Dersom utbyggingen fremstår som en naturlig videreføring av dagens boligstruktur, med grønne innslag, vurderes formspråket som i tråd med eksisterende situasjon. Tiltaket ivaretar områdets tilhørighet gjennom utvikling av boligbebyggelse, grønne lunger og stier opp mot marka. Likevel, siden en stor del av arealet erstatter urørt vegetasjon med trær og lyng, vil tiltaket medføre forringet påvirkning på naturmiljøet. Den samlede påvirkningen vurderes derfor til noe forringet.					



Figur 5-6: Kartutsnitt som viser ståsteder (synlighetskart).

I dag fra sportsarenaen (ståsted B1):



Med tiltaket, alternativ 1 fra sportsarenaen (ståsted B1):



Med tiltaket, alternativ 2 fra sportsarenaen (ståsted B1):



I dag fra Bjørklundveien (ståsted 2B):



Med tiltaket alternativ 1, fra Bjørklundveien (ståsted 2B):



Med tiltaket alternativ 2, fra Bjørklundveien (ståsted 2B):



Fastsatt karakter for landskapsbildet i delområde B

Landskapskarakteren i delområdet defineres av en sørøstvendt skråning, hvor bebyggelsen strekker seg fra Sortlandsmarka og ned mot kystlinjen. Den romlige organiseringen gir store deler av boligområdet direkte nærhet til marka, noe som styrker området tilknytning til natur og friluftsliv.

Langs havnepromenaden preges landskapsbildet av næringsvirksomhet etablert på utfylte arealer, som skaper en tydelig kontrast til den omkringliggende boligstrukturen.

Området er naturlig skjermet mot bølge- og vindpåvirkning fra åpent hav, noe som gir stabile forhold for både bebyggelse og aktivitet langs sjøfronten.

Alternativ 1 - Påvirkning av landskapskarakteren for utredningsområdet:

Alternativ 1, som baserer seg på dagens situasjon i planområdet og arealdisponeringen i gjeldende kommunedelplan, vurderes å medføre *noe forringet* i landskapskarakteren for delområde B. Illustrasjonene fra ståsteder B1 og B2 viser hvordan den planlagte bebyggelsen fremstår som en naturlig videreføring av byens utvikling opp mot marka. Alternativ 1 medfører en 60 meter bred Integreringen av grønne lunger mellom bygningene bidrar til å bevare landskapets struktur og opplevelsesverdi, og understøtter en harmonisk overgang mellom bebyggelse og omkringliggende natur. Likevel ettersom tiltaket innebærer bygging på et urørt vegetasjonsområde med trær og lyng, vurderes påvirkningen noe forringet, grunnet tap av naturlig dekke og økt boligbebyggelse – til tross for at tiltaket er tilpasset landskapets skala og inkluderer grønne lunger

Alternativ 2 - Påvirkning av landskapskarakteren for utredningsområdet:

De nye tiltakene som hjemles vurderes å medføre *forringet* påvirkning i landskapskarakteren for delområde B. Illustrasjonene fra ståsteder B1 og B2 viser en situasjon som tilsvarer alternativ 1 der den planlagte bebyggelsen fremstår som en naturlig videreføring av byens utvikling opp mot marka. Selv om alternativ 2 strekker seg noe høyere opp i terrenget, viser illustrasjonene hvordan utbyggingen følger landskapets form. Grønne lunger mellom bygningene bidrar til å opprettholde landskapets struktur og opplevelsesverdi, og sikrer en god overgang mellom bebyggelse og marka. Likevel, siden en stor del av arealet erstatter urørt vegetasjon med trær og lyng helt opp til lysløypen, vil

tiltaket medføre forringet påvirkning på naturmiljøet.

Delområde C:



Figur 5-7. Illustrasjon. Utarbeidet av Norconsult

Alternativ 1

Påvirkning s-faktorer	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Synlighet	Tiltaket er istandsatt slik at det faller naturlig inn i landskapsbildet. Tiltaket framhever landskapskvaliteter innen planområdet og/eller i omgivelsene. Tiltaket har blitt et positivt blikkfang. Tiltaket medfører istandsetting av ødelagt/sterkt forringet landskap.	Tiltaket har samme fremtoning i landskapsbildet som før inngrepet.	Tiltaket medfører noe økt synlighet i brudd med tiltakets nære omgivelser. Tiltakets fjernvirkning er liten eller ikke påvirket.	Tiltaket medfører vesentlig økt synlighet i landskapet i nære omgivelser. Tiltakets fjernvirkning er negativ i noen grad i form av skjemmende inngrep og/eller bygde elementer.	Både tiltakets nær- og fjernvirkning er vesentlig negativ, og skjømmer landskapet visuelt i stor grad i form av skjemmende inngrep og/eller bygde elementer.

Fragmentering	Tiltaket skaper nye eller bygger opp ødelagte landskapssammenhenger, og/eller fremhever kvaliteter knyttet til helhet, struktur og lesbarhet.	Tiltaket medfører ikke endringer i landskapssammenhenger eller kvaliteter knyttet til helhet, struktur eller lesbarhet.	Tiltaket bryter delvis med landskapssammenhenger. Tiltaket medfører noe forringelse av kvaliteter knyttet til helhet og struktur, og har dårlig lesbarhet.	Tiltaket bryter landskapssammenhenger. Tiltaket skaper et uryddig og uoversiktlig landskap i utredningsområdet.	Tiltaket bryter viktige landskapssammenhenger innad og ut over utredningsområdet. Tiltaket skaper et uryddig og uoversiktlig landskap uten struktur.
Skala	Tiltaket har en god tilpasning til skalaen i landskapet, eller fremhever denne.	Tiltaket er tilpasset skalaen i landskapet, eller er underordnet denne.	Tiltaket dominerer noe over landskapets skala, og/eller er ikke tilpasset landskapets skala.	Tiltaket dominerer i stor grad, og/eller er i brudd, over landskapets skala.	Tiltaket dominerer over landskapets skala, og/eller er i vesentlig brudd med landskapets skala.
Formgivning	Tiltaket tilfører verdi til et monotont eller forringet landskap. Tiltaket er forankret i landskapet ved hjelp av formgivning, farge- og materialbruk, og har et balansert uttrykk.	Tiltaket har samme formspråk som førsituasjonen.	Tiltaket gir et ubalansert inntrykk. Tiltaket har tilfeldig formgivning og materialbruk. Tiltaket bidrar til et monotont eller uryddig inntrykk.	Tiltaket mangler bevisst formgivning, farge og/eller materialbruk. Tiltaket bidrar til et monotont eller kaotisk inntrykk.	Tiltaket mangler forankring i landskapet, og formgivning, farge og/eller materialbruk er uheldig. Tiltaket gir et monotont eller kaotisk inntrykk.
Tilhørighet/identitet	Tiltaket ivaretar og/eller forsterker tilhørighet/identitet i området. Tiltaket har gitt nytt og positivt innhold til et ubetydelig eller negativt ladet sted.	Tiltaket medfører ingen endring av tilhørighet, identitet eller brukeropplevelse, gjenskap eller kompensert.	Tiltaket fører til at tilhørighet, identitet eller brukeropplevelse er noe brutt eller forstyrret.	Tiltaket fører til at tilhørighet identitet eller brukeropplevelse er brutt eller forstyrret i en slik grad at dagens referanser ikke er gjenkjennbare. Tiltaket fremstår uten sammenheng med historisk og/eller følelsesmessig tilhørighet og identitet.	Tiltaket har ødelagt tilhørighet, identitet eller brukeropplevelse. Tiltaket oppleves som fremmed i landskapet.

Samlet påvirkning:**Begrunnelse:**

Tiltaket er tilpasset skalaen i landskapet og har samme formspråk som førsituasjonen med blanding av boliger og grøntareal. Det blir kun begrenset antall bygninger som blir synlige fra delområdet. Tiltaket vil derfor ikke medføre noen negative endringer i landskapssammenhenger knyttet til synlighet, fragmentering, skala, formgivning, struktur og/eller lesbarhet i delområde C. Tiltaket vil ikke medføre endring av tilhørighet, identitet eller brukeropplevelse i delområde

Totalt ender samlet påvirkning på **ubetydelig endring**.

Alternativ 2

Påvirknings-faktorer	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Synlighet	Tiltaket er istandsatt slik at det faller naturlig inn i landskapsbildet. Tiltaket framhever landskapskvaliteter innen planområdet og/eller i omgivelsene. Tiltaket har blitt et positivt blikkfang. Tiltaket medfører istandsetting av ødelagt/sterkt forringet landskap.	Tiltaket har samme fremtoning i landskapsbildet som før inngrepet.	Tiltaket medfører noe økt synlighet i brudd med tiltakets nære omgivelser. Tiltakets fjernvirkning er liten eller ikke påvirket.	Tiltaket medfører vesentlig økt synlighet i landskapet i nære omgivelser. Tiltakets fjernvirkning er negativ i noen grad i form av skjemmende inngrep og/eller bygde elementer.	Både tiltakets nær- og fjernvirkning er vesentlig negativ, og skjømmer landskapet visuelt i stor grad i form av skjemmende inngrep og/eller bygde elementer.
Fragmentering	Tiltaket skaper nye eller bygger opp ødelagte landskapssammenhenger, og/eller fremhever kvaliteter knyttet til helhet, struktur og lesbarhet.	Tiltaket medfører ikke endringer i landskapssammenhenger eller kvaliteter knyttet til helhet, struktur eller lesbarhet.	Tiltaket bryter delvis med landskapssammenhenger. Tiltaket medfører noe forringelse av kvaliteter knyttet til helhet og struktur, og har dårlig lesbarhet.	Tiltaket bryter landskapssammenhenger. Tiltaket skaper et uryddig og uoversiktlig landskap i utredningsområdet.	Tiltaket bryter viktige landskapssammenhenger innad og ut over utredningsområdet. Tiltaket skaper et uryddig og uoversiktlig landskap uten struktur.
Skala	Tiltaket har en god tilpasning til skalaen i landskapet, eller fremhever denne.	Tiltaket er tilpasset skalaen i landskapet, eller er underordnet denne.	Tiltaket dominerer noe over landskapets skala, og/eller er ikke tilpasset landskapets skala.	Tiltaket dominerer i stor grad, og/eller er i brudd, over landskapets skala.	Tiltaket dominerer over landskapets skala, og/eller er i vesentlig brudd med landskapets skala.
Formgivning	Tiltaket tilfører verdi til et monotont eller forringet landskap. Tiltaket er forankret i landskapet ved hjelp av formgivning, farge- og materialbruk, og har et balansert uttrykk.	Tiltaket har samme formspråk som førsituasjonen.	Tiltaket gir et ubalansert inntrykk. Tiltaket har tilfeldig formgivning og materialbruk. Tiltaket bidrar til et monotont eller uryddig inntrykk.	Tiltaket mangler bevisst formgivning, farge og/eller materialbruk. Tiltaket bidrar til et monotont eller kaotisk inntrykk.	Tiltaket mangler forankring i landskapet, og formgivning, farge og/eller materialbruk er uheldig. Tiltaket gir et monotont eller kaotisk inntrykk.
Tilhørighet/identitet	Tiltaket ivaretar og/eller forsterker tilhørighet/identitet i området. Tiltaket har gitt nytt og positivt innhold til et ubetydelig eller negativt ladet sted.	Tiltaket medfører ingen endring av tilhørighet, identitet eller brukeropplevelse, gjenskapt eller kompensert.	Tiltaket fører til at tilhørighet, identitet eller brukeropplevelse er noe brutt eller forstyrret.	Tiltaket fører til at tilhørighet identitet eller brukeropplevelse er brutt eller forstyrret i en slik grad at dagens referanser ikke er gjenkjennbare. Tiltaket fremstår uten sammenheng med historisk og/eller følelsesmessig tilhørighet og identitet.	Tiltaket har ødelagt tilhørighet, identitet eller brukeropplevelse. Tiltaket oppleves som fremmed i landskapet.

Samlet påvirkning:



I dag fra Steiroveien (ståsted C1):



Både alternativ 1 og alternativ 2, fra Steiroveien (ståsted C1):



Fastsatt karakter for landskapsbildet i delområde C

Delområdet har et begrenset areal og preges av et svakt skrånende, sørøstvendt terreng. Landskapskarakteren defineres av en kombinasjon av spredt boligbebyggelse, lokal infrastruktur i form av vei og gater, samt jordbruksarealer som benyttes til grasdyrking.

Området ligger i nær tilknytning til sjøen, med orientering mot sørøst, noe som gir en skjermet beliggenhet med begrenset eksponering for bølger og vind fra det åpne havet.

Alternativ 1 og alternativ 2- Påvirkning av landskapskarakteren for utredningsområdet:

Alternativ 1, som bygger på dagens situasjon og arealdisponeringen i gjeldende kommunedelplan, og alternativ 2, som representerer det nye tiltaket, er vurdert samlet. Begge alternativene fremstår som godt tilpasset landskapets skala og karakter, og vurderes å medføre *ubetydelige endringer* i landskapskarakteren for delområde C. Illustrasjonen fra ståsted C1 viser tydelig hvor begrenset den visuelle påvirkningen vil være, og hvordan tiltakene oppleves som en naturlig videreføring av eksisterende bebyggelse i retning marka.

6 Anleggsfasen (midlertidig påvirkning)

Største påvirkningen i anleggsfasen er støy og støv. Dette må håndteres slik at ulemper for omkringliggende bebyggelse blir så små som mulig.

7 Avbøtende tiltak

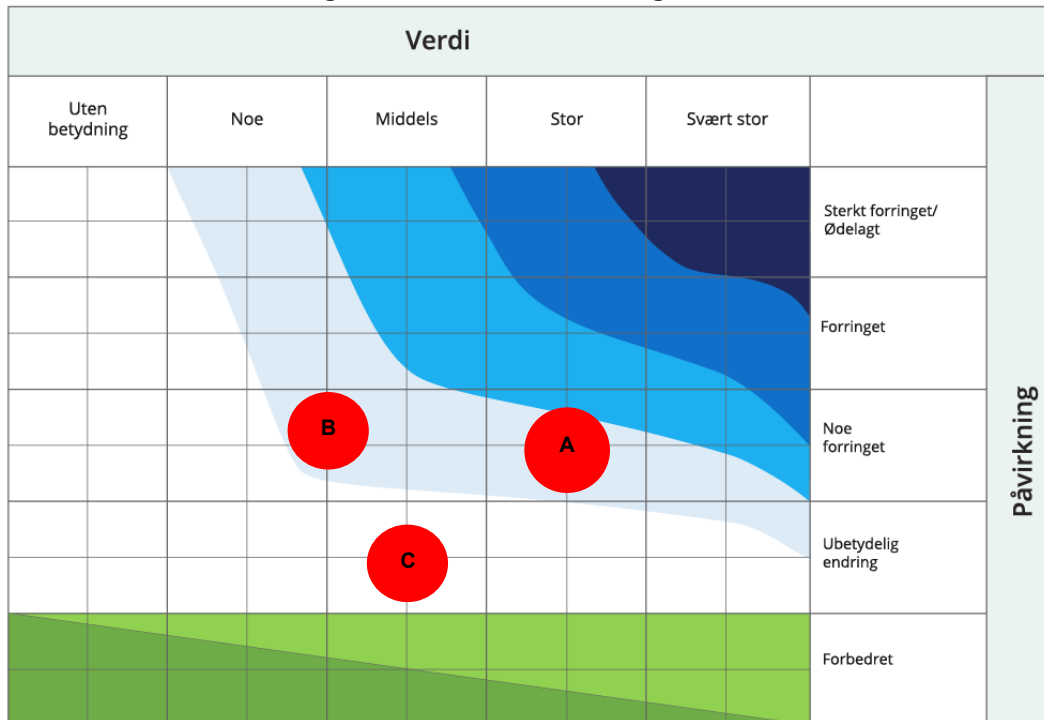
De mest fremtredende visuelle landskapspåvirkningene vil være synlige fra lysløypen og boligområde i delområde B. Som avbøtende tiltak bør det vurderes å bevare mer av den eksisterende vegetasjonen, både som grønne lunger i området og som visuelle buffere mot skiløypen.

I tillegg kan bestemmelser om byggehøyder benyttes for å redusere den visuelle dominansen av ny bebyggelse. Eventuelle gjerder bør utformes og plasseres med hensyn til landskapsbildet, slik at de fremstår minst mulig visuelt forstyrrende.

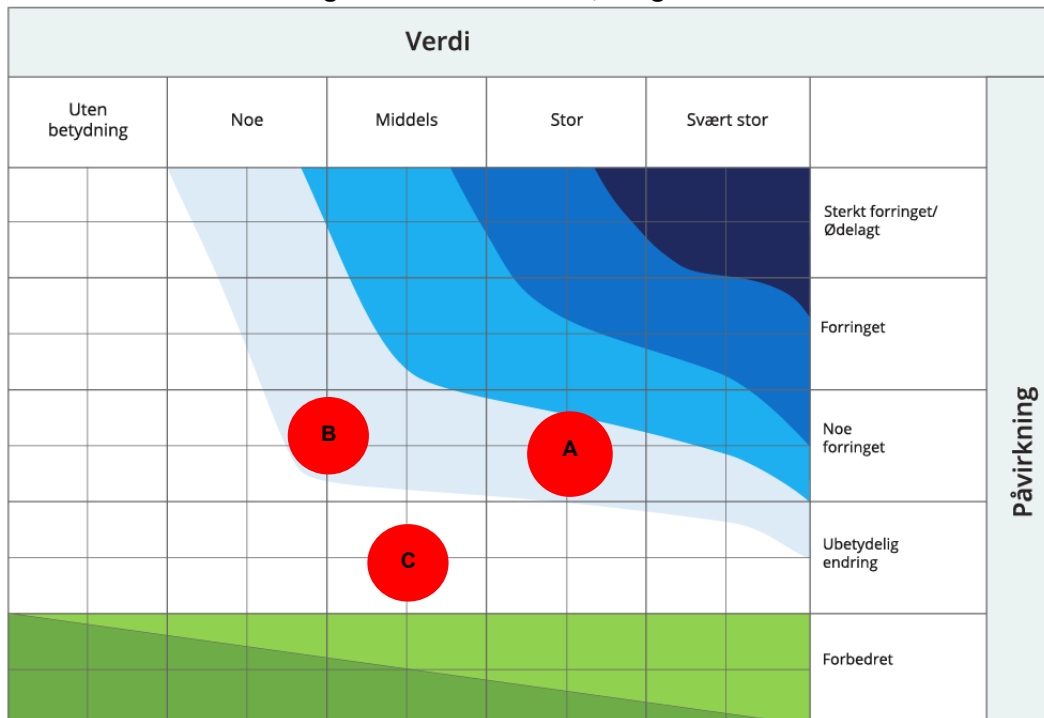
8 Samlet konsekvensvurdering

8.1 Vurdering av konsekvenser for landskap

Alternativ 1 - konsekvensgrad for delområde A, B og C:



Alternativ 2 - konsekvensgrad for delområde A, B og C:



Alternativer		Alternativ 0 - konsekvenser	Alternativ 1 - konsekvenser	Alternativ 2 – konsekvenser
Konsekvens for delområdene		0	Delområde A: Noe konsekvens Delområde B: Noe konsekvens Delområde C: Ubetydelig konsekvens	Delområde A: Noe konsekvens Delområde B: Noe konsekvens Delområde C: Ubetydelig konsekvens
Avveininger	Begrunne høy/lav vektlegging av enkelte delområder	-	Delområde A: Delområde A har en tydelig naturlig karakter, dominert av løvskog som strekker seg opp mot fjellet. Vegetasjonen bidrar til å bevare områdets grønne og urørte uttrykk, og skaper en visuell sammenheng mellom skog og fjell. Nederst i delområdet ligger skiløypen. I alternativ 1 er det foreslått en bred grønn buffer som skjermer den planlagte boligbebyggelsen. Bebyggelsen har fastsatte makshøyder som ikke overstiger høyden på skiløypen, noe som bidrar til å redusere den visuelle påvirkningen mot landskapet. Delområde B: Landskapskarakteren i delområdet defineres av en sørøstvendt skråning, hvor bebyggelsen strekker seg fra Sortlandsmarka og ned mot kystlinjen. Den romlige organiseringen gir store deler av boligområdet direkte nærhet til marka, noe som styrker områdets tilknytning til natur og friluftsliv. I planlagt tiltak er det lagt vekt på å bevare et bredt grøntareal som sikrer den eksisterende grønne forbindelsen opp mot marka.	Delområde A: Delområde A har en tydelig naturlig karakter, dominert av løvskog som strekker seg opp mot fjellet. Vegetasjonen bidrar til å bevare områdets grønne og urørte uttrykk, og skaper en visuell sammenheng mellom skog og fjell. Nederst i delområdet ligger skiløypen. I alternativ 2 er det foreslått en smalere stripe med grøntareal enn i alternativ 1, noe som vil gjøre boligbebyggelsen mer synlig enn i alternativ 1, hvor en bred grønn buffer er planlagt. Den bredere bufferen i alternativ 1 bidrar til å skjerme bebyggelsen og redusere den visuelle påvirkningen mot landskapet og skiløypen. Delområde B: Landskapskarakteren i delområdet defineres av en sørøstvendt skråning, hvor bebyggelsen strekker seg fra Sortlandsmarka og ned mot kystlinjen. Den romlige organiseringen gir store deler av boligområdet direkte nærhet til marka, noe som styrker områdets tilknytning til natur og friluftsliv. I alternativ 2 er grøntarealene redusert til fordel for boligbebyggelse som vil svekke landskapets helhet og opplevelsesverdi som vi bryte den visuelle og funksjonelle sammenheng

			Delområde C: Det blir kun begrenset antall bygninger som blir synlige fra delområdet.	mellom bebyggelsen og omkringliggende natur. Delområde C: Det blir kun begrenset antall bygninger som blir synlige fra delområdet.
	Samlede virkninger		Gjennomsnittlig konsekvensgrad vurderes som "noe konsekvens", og dette gir grunnlag for å klassifisere den samlede virkningen på landskapet som " noe konsekvens "	Gjennomsnittlig konsekvensgrad vurderes som "noe konsekvens", og dette gir grunnlag for å klassifisere den samlede virkningen på landskapet som " noe konsekvens "
Vurdering av samlet konsekvens for miljøtema landskap	Samlet konsekvensgrad	-	Noe negativ konsekvens	Noe negativ konsekvens
	Begrunnelse		Tiltaket er lokalisert i et skrånende, grønt terreng og fremstår som en naturlig utvidelse av byens eksisterende boligstruktur. Det omfatter boliger, veisystem, stier og grønne korridorer som bidrar til å styrke forbindelsen mellom byen og marka. Terrengtilpasningen og integreringen av grønne lunger gjør at tiltaket kun vil være synlig fra enkelte deler av utredningsområdet, noe som reduserer den visuelle påvirkningen i landskapsbildet.	Tiltaket er lokalisert i et skrånende, grønt terreng og fremstår som en naturlig utvidelse av byens eksisterende boligstruktur. Det omfatter boliger, veisystem, stier og grønne korridorer som bidrar til å styrke forbindelsen mellom byen og marka. Terrengtilpasningen og integreringen av grønne lunger gjør at tiltaket kun vil være synlig fra enkelte deler av utredningsområdet, noe som reduserer den visuelle påvirkningen i landskapsbildet.
Rangering	Rangering	1	2	3
	Begrunnelse	Dagens situasjon, slik arealet fremstår i dag, har ingen negativ innvirkning på landskapsbildet og vurderes derfor som det mest gunstige	Tiltaket i alternativ 1 er planlagt som en kombinasjon av boligbebyggelse og vegetasjon, der grøntarealer fungerer som en buffer mot marka. Bebyggelsen er tilpasset terrengets form og høydene er begrenset slik at de ikke skaper visuelle barrierer for	Alternativ 2 har et noe større areal avsatt til boligformål sammenlignet med alternativ 1, hvor deler av området i stedet er bevart som vegetasjon. Denne økte utbyggingsgraden gir en noe større visuell og landskapsmessig påvirkning.

		alternativet. Det rangeres som nummer 1.	brukere av skiløypen. Dette bidrar til at tiltaket fremstår lite dominerende i landskapet. På grunn av den skånsomme tilpasningen og begrensede synligheten vurderes tiltaket å ha liten konsekvens for landskapsbildet, og rangeres derfor som nummer 2.	På bakgrunn av dette vurderes alternativ 2 å ha større konsekvens for landskapsbildet enn alternativ 1, og rangeres derfor som nummer 3.
--	--	--	--	--

Figur 8-1 Sammenstilling av konsekvenser

Konsekvens av utbygging av planområdet som angitt i tiltaksbeskrivelsen vurderes samlet sett til «noe negativ konsekvens» for fagtema landskap.

Den endelige påvirkningsgraden og konsekvensgraden kan endres gjennom det videre planarbeidet. Blant annet kan det ha betydning om anbefalte avbøtende tiltak som omtalt i kapittel 7 følges opp.

Europarådets landskapskonvensjon

Det utarbeides konsekvensutredninger for landskap, naturmangfold, friluftsliv og landbruk, i tillegg blir det utarbeidet en analyse for samfunn, til denne reguleringsplanen.

Indirekte virkninger

Utbygging av et vegetasjonsdominert område kan føre til redusert landskapssammenheng og opplevelsesverdi. Selv om inngrepet skjer innenfor et avgrenset areal, vil økt aktivitet, trafikk og teknisk infrastruktur påvirke det omkringliggende landskapsbildet. Tap av grøntareal kan svekke områdets naturlige karakter og redusere visuell ro, særlig i overgangssoner mot friluftsområder og marka.

9 Oppsummering

9.1 Sammendrag verdi, påvirkning og konsekvens

Alternativ 1

Utredningsområde	Verdi	Påvirkning	Konsekvens
Delområde A	«Stor» verdi	Noe forringet	Noe konsekvens
Delområde B	«Noe» verdi	Noe forringet	Noe konsekvens
Delområde C	«Middels» verdi	Ubetydelig endring	Ubetydelig konsekvens

Alternativ 2

Utredningsområde	Verdi	Påvirkning	Konsekvens
Delområde A	«Stor» verdi	Noe forringet	Noe konsekvens
Delområde B	«Noe» verdi	Noe forringet	Noe konsekvens
Delområde C	«Middels» verdi	Ubetydelig endring	Ubetydelig konsekvens

9.2 Rangering av alternativer

	0-alternativet	Alternativ 1	Alternativ 2
Rangering	1	2	3
Begrunnelse	Alternativ 0 er rangert som nummer 1, ettersom utredningsområdet i dette alternativet består kun av eksisterende skogvegetasjon. Dette innebærer ingen nye inngrep, og tiltaket har derfor minimal påvirkning på landskapet og de visuelle kvalitetene i området.	Tiltaket i alternativ 1 er planlagt som en kombinasjon av boligbebyggelse og vegetasjon, der grøntarealer fungerer som en buffer mot marka. Bebyggelsen er tilpasset terrengets form og høydene er begrenset slik at de ikke skaper visuelle barrierer for brukere av skiløypen. Dette bidrar til at tiltaket fremstår lite dominerende i landskapet.	Alternativ 2 har et noe større areal avsatt til boligformål sammenlignet med alternativ 1, hvor deler av området i stedet er bevart som vegetasjon. Denne økte utbyggingsgraden gir en noe større visuell og landskapsmessig påvirkning.

9.3 Usikkerhet

Utredningen er gjort på bakgrunn av eksisterende informasjon i offentlig kartverk, databaser, planer samt egen befarings. Dette ble vurdert som tilstrekkelig for å gjøre de nødvendige vurderingene, men mangler direkte samtaler/kontakt med lokalbefolkning og deres opplevelse av landskapet. Hvorvidt det ville kommet frem ytterligere informasjon av betydning for endelig resultat er usikkert, men vurdert som mindre sannsynlig.

I kombinasjon med videreformidlet informasjon fra oppdragsleder ifm. planprosessen ble slik kontakt/intervjuer heller ikke prioritert ifm. denne utredningen.

Endelig utforming av boligområdet er ikke låst. Tiltaket som pr. i dag vurderes som mest sannsynlig og som en beskriver påvirkningen av landskapet for kan endre seg før områdene bygges ut, og dermed også endre noe på den reelle påvirkningen til slutt. Utredningen er gjort på et overordnet nivå og blir dermed noe generell, men er gjort etter beste evne på bakgrunn av tiltaksbeskrivelse i kap. 1.

9.4 Overvåkningsordninger

Vurderes ikke som nødvendige til denne planen.

9.5 Andre forhold som beslutningstaker bør kjenne til

Virkninger i lys av nasjonale mål

Norge har 24 nasjonale miljømål (miljostatus.no), og; miljømål nummer 1.3: «et representativt utvalg av norsk natur skal tas vare på for kommende generasjoner» er spesielt viktig å vektlegge i vurderingen av landskap.

Nasjonale mål for landskap inngår primært i formålsparagrafer og bestemmelser i:

- Europarådets landskapskonvensjon,
Artikkel 3
Målene med denne konvensjon er å fremme vern, forvaltning og planlegging av landskap og å organisere samarbeid mellom partene.
- Plan- og bygningsloven;
§ 3-1. *Oppgaver og hensyn i planlegging etter loven*
b) sikre jordressursene, kvaliteter i landskapet og vern av verdifulle landskap og kulturmiljøer
- Kulturminneloven;
§ 1. *Lovens formål.*
«Kulturminner og kulturmiljøer med deres egenart og variasjon skal vernes både som del av vår kulturarv og identitet og som ledd i en helhetlig miljø- og ressursforvaltning ...»
- Naturmangfoldloven;
§ 1. *(Lovens formål)*
Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.
- Stortingsmeldinger om kulturmiljø og naturmangfold, Meld St. 16 (2019-2020) og Meld.St. 14 (2015-2016):
Nasjonalt mål 3
Et mangfold av kulturmiljø skal tas vare på som grunnlag for kunnskap, opplevelse og bruk. Målet understreker at et mangfold av kulturminner, kulturmiljøer og landskap skal tas vare på som ressurser og grunnlag for kunnskap, opplevelse og bruk.

Sett opp mot nasjonale miljømål for landskap vurderes ikke planen/tiltakene å gå på bekostning av disse/umuliggjøre oppnåelse av uttalte mål.

Miljøverdier av nasjonal og vesentlig regional interesse

Hvilke landskap som er av nasjonal og vesentlig regional interesse fremkommer av Rundskriv: Nasjonale og vesentlige regionale interesser på miljøområdet – klargjøring av miljøforvaltningens innsigelsespraksis, T-2/16, kapittel 3.9: Kulturhistoriske verdier og naturmangfoldverdier knyttet til landskap

Innsigelse skal vurderes når planforslaget vil komme i konflikt med:

- Verdensarvområder (Bergstaden Røros, Vegaøyan, Vestnorsk fjordlandskap – Geirangerfjorden, Nærøyfjorden og Industrieren Rjukan-Notodden).
- Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse (KULA), jf. kartlag i Askeladden.
- Nasjonale kulturhistoriske bymiljøer, jf. NB! registeret.

- Helhetlige kulturlandskap av nasjonal eller vesentlig regional interesse, herunder utvalgte kulturlandskap i jordbruket, jf. Naturbase.
- Landskap kartlagt etter NiN av nasjonal eller vesentlig regional verdi, der slik verdsetting foreligger.
- Landskap der de samlede kulturhistoriske verdiene og naturmangfoldverdiene vurderes å utgjøre en miljøverdi av nasjonal eller vesentlig regional interesse.

Tiltaket vil ikke bli synlig/påvirke registreringer i kulturminnesøk på kartlaget Kulturmiljø og landskap av nasjonal interesse innenfor utredningsområdet, og vurderes ikke å være i konflikt med disse.

10 Kilder

Nettsider:

Kommunekart for div. kartutsnitt [Kommunekart](#)

Kommunekart i 3D for 3D-bilder av delområder, [Kommunekart 3D](#)

Miljødirektoratets Veileder M-1941 [Landskap - Miljødirektoratet \(miljodirektoratet.no\)](#)

Miljødirektoratets Naturbase, www.naturbase.no

Miljødirektoratets Miljøinformasjonsside, www.miljostatus.no

Miljødirektoratets Kartportal Natur i Norge, <http://nin.miljodirektoratet.no/>

NVE Atlas: [NVE Atlas](#)

Riksantikvarens Kulturminnesøk, [Hjem - Kulturminnesøk \(kulturminnesok.no\)](#)

Annet:

Opplysninger fra oppdragsledere, Lars Andre Uttakleiv og Herbjørg Arntsen.

Bilder:

Norconsult har utarbeidet illustrasjonsbilder.